

DENGÊ

KOMKAR

Sal : 10
Wext : 10.12.1988
Hejmar : 112
Biha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

Direnîşin Kalesi Zindanlarda

AÇLIK GREVLERİ

(Yazısı 8. sayfada)

“ULUSLARARASI AVRUPA GÖÇMENLER BİRLİĞİ” (MIGREUROPE) KURULDU

Batı Avrupa'daki 10 göçmen ve ilticacılarla dayanışma örgütü, 1,5 yıldan beri sürdürdükleri çalışmalarını, geçtiğimiz Ekim ayında Brüksel'de sonuçlandırdılar.

Aralarında KOMKAR delegesinin de hazır bulunduğu toplantıda, “**Uluslararası Avrupa Göçmenler Birliği**”nin kuruluş kararı alındı. Birlik, 30 kurucu, 12 de gözlemci örgütten oluşuyor. Birliğin yönetim kuruluuna KOMKAR'dan bir temsilci seçildi.

Birliğin 6 Ekim 1988 tarihli basın bildirisinde kuruluş amacı şöyle belirtiliyor:

“Avrupa'da yaşayan göçmen, mülteci ve yabancı öğrencilerin hakları yanında, onlar için fırsat eşitliği-ni savunmaktır.

“Herhangi bir hükümete bağlı olmayan bu örgütler arasında ilişkileri geliştirmek, ortak bir platform

çerçevesinde Avrupa'daki kuruluşlarla, özellikle Avrupa Konseyi ve Avrupa Topluluğu ile dialog kurmak.

“Bu nedenlerden ötürü Birlik, ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı mücadele eden, yabancıların ekonomik, sosyal ve kültürel haklarının geliştirilmesi için çaba sarfeden tüm göçmen, mülteci, yabancı öğrenci ve hükümetlere bağlı olmayan örgütlerin bir hizmet kuruluşu olarak görev yapacaktır.”

KOMKAR, MIGREUROPE'nin amaçları doğrultusunda başarılı çalışma yapacağını umuyor. Avrupa'daki demokratik göçmen örgütlerinin birlikte mücadelesine, ortak tavır takınmasına, bugün her zamandan daha çok ihtiyaç duyulmaktadır. Avrupa çapında MIGREUROPE'nin kuruluşu atılan olumlu bir adımdır. Bize düşen görev, Birliğin amaçları doğrultusunda yapacağı çalışmalara destek vermektir.

Hollanda: EYLEMLERİMİZ DEVAM EDİYOR

Sömürgeci Irak rejiminin, Irak Kürdistanı'nda kimyasal silahlarla gerçekleştirdiği jenosidi protesto amacıyla oluşturulan “**Kürt Ulusula Dayanışma Komitesi-Hollanda**” (Türkiye ve T. Kürdistanı'ndan demokratik kitle örgütlerinin katılımıyla oluşan), Irak konsolosluğu önündeki protesto eyleminden sonra, bir değerlendirme toplantısı yaptı. Toplantıda, yürüyüş ve bilgilendirme eylemleri düzenleme kararları alındı. İlk elde basılan afiş ve bildirilerin Hollanda çapında dağıtımı gerçekleştirildi. Daha sonra demokratik kurum ve kuruluşlarla ilişkiye geçildi. Kendilerine bu konuyla ilgili ayrıntılı bilgi verildi. Gazetelerde ilanlar yayınlandı.

22 Ekim 1988 tarihinde ise, Malieveldte'de 500 kişilik bir kitle, yürüyüş için toplandı. Yürüyüşün başlamasından evvel polis, belirlenen güzergâhtan bizi geçirmeyeceğini bildirdi. Polisin bu anti demokratik tavrını protesto etmek için bir saat oturma eylemi yaptık. Sonra alınan karar uyarınca korsan olarak yürüyüşe geçtik. Önde ulusal giysiler giymiş bir arkadaş bayrağı taşı-

dı, arkada ise boyunlarında kimyasal silahların vahşetini sergileyen büyük boy afişleri taşıyan çocuklar. Onların arkasında ise kitle... Bu kararlı tavır karşısında polis yürüyüş için izin verdi. Yürüyüş boyunca Saddam diktatörlüğünü lanetleyen, Kürdistan'ın özgürlüğünü dile getiren sloganlar atıldı.

Yürüyüşün bitiminden sonra, 300 kişinin katıldığı bir toplantı düzenlendi. Toplantıda Hollanda İşçi Partisi (PVDA) adına bir temsilci konuştu.

Başarılı geçen yürüyüş gazete-lerde geniş yer verdi.

Eylemlerimiz devam ediyor...

Zırav

Danimarka: DAYANIŞMA GECESİ

Irak Kürdistanı'nda Saddam rejiminin halkımıza karşı giriştiği soykırım ve katliama karşı, “**Kürdistan Dayanışma Komitesi**”, şimdye kadar bir dizi teşhir ve protesto eylemleri düzenledi.

Aralarında TKSP'nin de bulunduğu, Irak ve T. Kürdistanı'ndan 10 yurtsever Kürdistanlı örgütün oluşturduğu “**Danimarka Kürdistan Dayanışma Komitesi**”, geçtiğimiz

günlerde kimyasal silahlardan zarar gören ve yurtlarını terketmek zorunda bırakılan halkımızla maddi dayanışma kampanyasını başlattı. Yine bu amaçla Komite, 19 Kasım'da “**Kürt Halkıyla Dayanışma Gecesi**” adı altında bir gece düzenledi. Geceye 500 dolayında bir kitle katıldı. Programa halkımızın tanınmış ozanlarından Nasır REZAZİ, EMEKÇİ, BİRİNDAR ve BAWER katıldılar.

Ayrıca tanınmış Kürt şairi Şêrko BEKES gecede okuduğu şiirleriyle kitleyi coşturdular.

Danimarka Komünist Partisi adına gecede bir konuşma yapıldı. Konuşmacı, eli kanlı Saddam rejiminin vahşetini kınayarak, halkımızla dayanışma içinde olduğunu belirtti, V.S.(Sol Sosyalistler) partisi de mesajını göndererek dayanışma içinde olduklarını bildirdi. Gecede toplam 3100 Danimarka kronu bağış olarak toplandı.

Jiyan/Danimarka

Ulm:

KÜRT HALKIYLA DAYANIŞMA

11 Kasım 1988 günü bölgemiz Ulm'da “**Kürt halkına karşı kimyasal gaz kullanımı ve sürgün**” adı altında bir toplantı düzenledik.

Ulm Kürdistan İşçi Komitesi, Af Örgütü Ulm şubesi, 3. Weltladen ve Yeşiller Ulm grubu tarafından düzenlenen toplantıya, Medico International'dan Hans Brandscheidt konuşmacı olarak katıldı. Irak Kürdistanı'na gidip halkımızın durumunu yerinden gören, onlarla gelişmeler hakkında konuşan Hans Brandscheidt, izlenimlerini toplantıda hazır bulunan dinleyicilere aktardı; Kürt halkına şu anda yardım ve dayanışma göstermenin gerekliliğine işaret etti.

KOMKAR adına toplantıda bir konuşma yapan arkadaş, Kürt halkına gösterdiği dayanışmadan ötürü Brandscheidt'a teşekkür etti ve Kürt halkının bu dayanışmayı hiç bir zaman unutmayacağını belirtti. Ayrıca toplantıda hazır bulunan kişi ve örgüt temsilcilerini halkımızla sıkı dayanışmaya çağırdı.

Başarılı ve samimi bir hava içinde geçen toplantıda hazır bulunan örgüt temsilcileri bizimle olan bağlarını daha da geliştireceklerini, dostça dialogun devamı için çaba sarfedeceklerini dile getirdiler. Toplantıya 60'ın üzerinde bir kitle katıldı.

BAWER

KOMCIWAN KURULUYOR

F. Almanya'da yaşayan Kürdistanlı gençler, öz örgütlerini kuruyor. Bir süreden beri hazırlık çalışmalarını yürüten Komite, çalışmalarını ilgili olarak bir açıklamada bulundu. Açıklamada şöyle deniyor:

"F. Almanya'da 350 bini aşkın Kürt yaşamaktadır. Bunların büyük bir bölümünü gençler oluşturuyor. Kürdistanlı gençlerin özel sorunları var. Bunların başında anadilde eğitim hakkında yoksun olma, eğitim ve mesleki eğitimdeki fırsat eşitsizliği geliyor. Ulusal varlığımızın federal hükümetçe tanınmaması, sorunlarımızı giderek arttırıyor. Bu nedenle sorunlarımızın çözümünü ancak örgütlenmek ve mücadele etmekten geçer.

F. Almanya Kürdistanlı Gençler Birliği, (KOMCIWAN) hazırlık çalışmalarını bitirerek, kuruluş aşamasına gelmiştir.

KOMCIWAN Kuruluş Kongresi, 10 Aralık 1988 tarihinde Bremen'de yapılacaktır. KOMCIWAN'ın kuruluşu F. Almanya'da yaşayan biz Kürdistanlı gençler için bir dönüm noktasını oluşturuyor. Örgütlü gücümüz sorunlarımızın çözümünün temel güvencesidir. Şimdiden 'Daha güçlü bir KOMCIWAN' şiarıyla mücadelemizi sürdürüyoruz."

Leverkusen:

YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI YÜRÜYÜŞ

Leverkusen Kürdistan İşçi Komitesi olarak 9.11.1988 günü Opladen'de saat 17.30'da yapılan yürüyüş ve saat 20.00'de Leverkusen-Rheindorf'ta düzenlenen geceye katıldık.

Yürüyüş ve gecenin hazırlık komitesinde Leverkusen'deki demokratik ilerici komiteler, sendikalar ve partilerin gençlik kolları ile birlikte Komite olarak bizler de vardık. Amaç yabancı düşmanlığını protesto etmek, demokratik çevrelerin konuya dikkatlerini çekmek ve faşist örgütlerin kapatılmasını sağlamaktır. Saat 17.30 da toplanan bin kişilik kitleye Almanca yürüyüşün amacı anlatıldı. Konuşmacılar faşist örgütlerin F. Almanya'daki faaliyetlerine karşı gerekli önlemlerin alınmadığını, hat-

(Devamı 23. sayfada)

Darmstadt: "KÜRDİSTAN HAFTASI"

Darmstadt Kürt Birliği ile Darmstadt Teknik Yüksek Okulu Yurtdışı Akademik Bürosu, 7-12 Kasım 1988 tarihleri arasında "Kürdistan Haftası" düzenlediler. Kürdistan'a yönelik çok yönlü etkinliklerin sergilendiği hafta, Darmstadt Protestan Öğrenciler Birliği, Yüksek Teknik Okulu Katolik Öğrenciler Birliği ve aynı okulun öğrenci birliği (ASTA) tarafından desteklendi.

Hafta ile ilgili çok sayıda bildiri, afiş ve program basılarak geniş bir şekilde dağıtıldı. Yerel gazetelerle, RHEIN Radyosu hafta ile ilgili yayın yaptılar.

Kürt kültürü, tarihi ve sosyal durumunun çok yönlü olarak işlendiği haftayı 2 binin üzerinde insan izledi. Kürdistan haftasının açılışı Darmstadt Yüksek Teknik Okulu Rektörü Profesör Dr. Helmut Böhme tarafından yapıldı. Prof. Dr. Böhme, Kürt halkının durumunu ve onun bugün karşı karşıya bulunduğu zorlukları çok yönlü olarak irdeledi ve şöyle konuştu:

"Eğer biz bugün, on yıllardır Kürt halkına karşı bir yoketme savaşının sürdürüldüğünü görüyor ve buna rağmen susuyorsak, bu demektir ki biz Almanlar, diğer birçok halk gibi tarihimizden ders çıkarmamış ve işlenen suça ortak oluyoruz."

Prof. Dr. Böhme, F. Almanya firmalarının kimyasal silah üretimi için Irak'a gerekli gereç ve hammadeleri sattığına işaret ederek, şöyle dedi:

"Irak, Kürt halkını yoketme politikasına devam ediyor. Devam eden bombalamalar ve kimyasal silah kullanımı sonucu, özellikle çocuk ve kadınlar olmak üzere binlerce insan hayatını yitiriyor, yaralanıyor.. 100 binlerce mülteci, yakılıp yıkılan köy ve şehirler.. Tek kelimeyle bir halka karşı jenosid uygulanıyor.

"Kendi ülkesinde yaşayan 8-10 milyon Kürde her türlü baskıyı uygulayan ve onların varlığını bile tanımayan Türkiye, 100 bin Kürt mülteciyi kabul ederek politik prestij sağlama peşinde koşuyor.

"Suskunluğu kırıp, canileri yargılayanın yanısıra, bu savaşta ekonomik çıkar sağlayanları teşhir etmeliyiz, vurdum duymazları uyandırmalıyız. Almanlar olarak bu 1988 yılının Kasım ayında, 50 yıl önce Avrupa Yahudilerine karşı gerçekleştirilen jenosidi hatırlayarak, Kürtlerin kendi geleceği için yürüttüğü zor ve uzun erimli mücadeleyi bilinç ve pratik katkılarımızla destekleyerek kolaylaştıralım."

Oldukça başarılı geçen haftanın

programı şu etkinliklerden oluşuyordu:

—Her gün saat 10 ile 18.00 arası ziyaretçilere açık olmak üzere, çok sayıda Kürt ressamın eserlerinden oluşan resim sergisi;

— 7.11.88 günü Kürdistan tarihi ve politik durumu hakkında Aleksander Sternberg-Spohr ve Jürgen Roth birer konuşma yaptılar;

—8.11.88 günü Kürt şairi Hasan Devran, baskı, doğa ve sevgi üzerine yazdığı şiirlerinden parçalar sundu;

—9.11.88 günü F. Almanya'daki Kürtlerin durumu üzerine Dr. Blatschke, Birgit Ammann, Günter Hantke-Hahn ve KOMKAR adına Bekir Saydam birer konuşma yaptılar;

—10.11.88 günü Yılmaz Güney'in "Sürü" filmi gösterildi.

—12.11.88 günü bir Kürt gece si düzenlendi. Kürt Folklor Gurubu "Şilan"ın yanı sıra, tanınmış Kürt ozanları Şivan ve Feqiyê Teyra da, söyledikleri direniş ve halk türküleriyile geceye ayrı bir renk kattılar.

Zıraw

RADYODA KÜRTÇE YAYIN

Hamburg Kürdistan gençlik komitesi olarak 20.11.1988 günü Hamburg "Okey Radyo Offener" UKW 95 MHz'de bir saatlik yayın yaptık.

Yayın programını Kürt gençlerinin sorunları, Kürt halkının tarihi ve kültürü oluşturuyordu. Kürt gençleriyle ülke ve buradaki sorunları üzerinde yapılan röportajlar programa ayrı bir özellik kazandırdı. Şivan Perwer ve diğer Kürt ozanlarından müzik parçalarının da yer aldığı program, Almanca da özet olarak sunuldu.

Kürtçe yayının başlamasından evvel Türkçe ve Almanca bir bildiri çıkarıp dağıtarak, kitleyi programdan haberdar ettik. Böylece yayınıımızı çok sayıda Kürdistan'lı dinleme olanağı buldu.

Kürdistanlı gençliği örgütlemek, sorunlarımıza birlikte çözüm bulmak için aktif bir çaba gösteriyoruz.

Radyoda Kürtçe yayın için önümüzdeki dönemde uğraşımız devam edecek.

MERVAN—HAMBURG

12-14 Kasım tarihleri arasında Cezayir'de toplanan Filistin Ulusal Konseyi, Filistin devletinin kuruluşunu ilan etti. Yine BM'nin 242 ve 338 nolu kararlarını kabul eden ve Ortadoğu'da uluslararası bir barış konferansının toplanmasını içeren "Siyasi Bildirgeyi" yayınladı.

Ulusal Konseyin bağımsız Filistin devletinin kurulmasına yönelik aldığı karar, Filistin halkı için olduğu ka-

Filistin: Bağımsızlığa giden yol

dar Ortadoğu için de tarihi öneme sahiptir. Her şeyden önce bu karar, yıllardır ulusal hakları için mücadele eden, bu uğurda eşine az rastlanır cinsten acılara katlanan kardeş Filistin halkının istemlerine cevap vermektedir. Bu nedenledir ki bir yıla yakındır işgal altındaki topraklarda baş kaldıran Filistin halkı, ulusal parlamentonun kararını büyük bir sevinçle karşılamıştır.

Bilindiği gibi Filistin halkı BM Örgütünün 1947 yılında aldığı 181 nolu kararı hayata geçirmek için mücadele etmektedir. Bu karar Filistin'de Arap ve Yahudi devletlerinin aynı anda kurulmasını içermektedir. Emperyalizmin açık desteğini alan siyonistler, 1948 yılında tek taraflı olarak İsrail devletini ilan etti. Başından itibaren siyonist güçler Filistin halkının her türlü ulusal demokratik taleplerini zor ve hileyle engellemeye çalıştılar, katliamlara giriştiler. İsrail devletinin ilanı ile birlikte 5,5 ay gibi kısa bir zamanda 400 binden fazla Filistinli topraklarından sürüldü. Siyonistler bununla kalmadılar. BM tarafından belirtilen sınırları tanımadıklarını belirterek, 1967 yılında Gazze ve Batı Şeria'yı işgal ettiler. Bu işgal hare-

keti sırasında binlerce Filistinli yurdunu terketmek zorunda kaldı. Bunun üzerine BM Güvenlik Konseyi, İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesini, bölgedeki tüm ülkelerin —Filistin ve İsrail dahil olmak şartıyla— bağımsızlık haklarının kabul edilmesini ve Filistin mülteci sorununun çözülmesini öngören 242 nolu kararını aldı. İsrail yönetimi her zaman olduğu gibi bu karara da saygı göstermedi. Aksine yayılmacı ve işgalci tutumunu devam ettirdi. İşgal ettiği topraklarda Yahudi yerleşim merkezleri kurdu. Buna karşı Filistin halkı her fırsatta direndi.

Siyonistler, Filistin ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişip güçlendiğini görünce sorunu "kökten çözmeye" çalıştılar. Bu amaca yönelik olarak 1982 Haziranı'nda Lübnan'ı işgal operasyonuna girişti. Yüzlerce yerleşim merkezini yok eden, Sabra ve Şatilla mülteci kamplarında 4 bin savunmasız insanı katleden siyonistler amaçlarına ulaşamadılar. Ne Filistin ulusal kurtuluş mücadelesini yok edebildiler, ne de halkın tek ve yasal temsilcisi olan FKÖ'yü ortadan kaldıradı. Çünkü onların Lübnan'da Filistin ulusal kurtuluşu (Devamı 23. sayfada)

Pakistan'da Seçimler Yapıldı:

DİKTATÖRLÜK TARAFTARLARI KAYBETTİ

Pakistan halkı, uzun bir aradan sonra 16 Kasım 1988'de, yeniden sandık başına gitti.

Seçimleri diktatör Ziya Üli Hak tarafından idam ettirilen Pakistan'ın eski başbakanı Zülfikar Ali Butto'nun kızı Benazir Butto'nun öncülüğündeki Pakistan Halk Partisi (PHP) kazandı. 237 kişilik Ulusal Parlamento'da PHP 97, Ziya Üli Hak yanlısı tutucu ve gerici 8 İslam partisinin oluşturduğu İslam Demokratik Birliği 54, bağımsızlar ise 52 sandalye kazandılar.

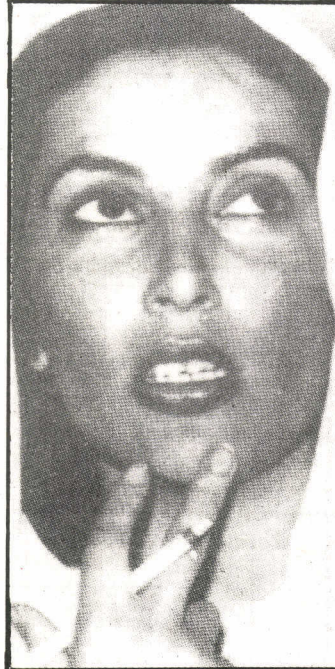
Pakistan gibi 41 yıllık tarihinin 24 yılını askeri diktatörlükler altında geçirmiş bir ülke için bu seçimlerin önemi hiç şüphesiz büyüktür.

Babası Butto'nun idam edilmesinden sonra Londra'da sürgünde yaşayan

Benazir Butto, 1986 yılında ülkesine döndü. İnsanlar kendisine oldukça ilgi gösterdiler. Ziya Üli Hak diktatörlüğüne karşı yürütülen muhalefetin başını çeken Benazir Butto'nun partisinin ana sloganı: "Ülkeye Demokrasi", "Ekmek, giyecek ve konut" oluşturuyordu.

Bayan Butto'nun partisi bu seçimlerde daha ileri taleplerle çıkmış olsaydı, hiç şüphesiz bugünkünden fazla sandalyeye sahip olabilirdi mecliste. Ama bugünkü haliyle PHP'sinin emekçi kitlelerin, yoksul köylülerin taleplerine cevap vermesi oldukça güç.

103 milyon insanın yaşadığı Pakistan'da, politik yaşamı 52 hanedan ellerinde tutuyorlar. Bu hanedanlardan biri de Zülfikar Butto'nun ailesidir. Bunun

yanısıra, Benazir Butto'nun evlendiği Asif Ali Serrari de, Pakistan'ın sayılı büyük toprak sahiplerin-

den. Bu seçimlerde Bayan Butto, PHP'den aday olabilmek için kişi başına 3 milyon Yupa (yaklaşık 300 bin DM) parti kasasına yatırılmasını şart koşmuştu. Ayrıca, Lahor kentinde sendika liderlerinden birinin adaylığı Benazir tarafından veto edildi. Bunun üzerine parti üyeleri açlık grevine gittiler. Yine Z. Butto'nun celadı Ziya Üli Hak'ın savunma bakanlarından Rena Naim Mahmut da PHP'den aday oldu. Üstüne üstlük Bayan Butto, seçim kampanyası sırasında geçmişle hesaplaşmaktan ziyade, uzlaşmanın zeminini aradı. Tüm bunlar Bayan Butto'nun seçimlerden büyük bir farkla çıkmasına engel oldu denilebilir.

Pakistan'ın ekonomik (Devamı 23. sayfada)

JENNINGER, FAŞİZM ve F. ALMANYA

F. Almanya'da, son aylarda sıkça görülen ve genellikle iktidardaki CDU'nun yolaçtığı politik skandallara Federal Parlamento Başkanı Philipp Jenninger'in 10 kasım konuşmasıyla bir yenisi eklendi.

"Reichskristallnacht" adıyla bilinen ve 9/10 Kasım 1938'de Nazilerin şef ideologu Goebbels yönetiminde, Almanya'nın tüm şehir ve köylerinde SA ve NSDAP üye ve taraftarları başta olmak üzere, Yahudilere karşı saldırı ve katliamlara girişildi. Bu kanlı günün 50. yılı nedeniyle F. Almanya'da üst düzey politikacılarının da katılımıyla birçok anma toplantısı düzenlendi.

Yüzlerce Yahudinin öldürülmesi, ev, işyeri ve ibadethanelerinin (Havra) yakılıp yıkılması ve yağmalanması; Hitler'in iktidarı ele geçirdiği 1933'den o güne kadar büyük bir özen ve titizlikle hazırlanan Yahudileri toptan yoketme planının önemli bir aşamasını, bir denek taşıını oluşturuyordu. O güne kadar, faşizme karşı toplumsal muhalefetin başını çeken komünistlerden başlayarak, sosyal demokrat, pasifist ve hristiyanlara kadar uzanan bir kesimi toplama kamplarına tıkarak, ölüm ve işkenceyle susturmaya, yoketmeye çalışan Nazi iktidarı, Yahudilere karşı düzenlediği bu eylemle bir bakıma yukarıda saydığımız gruplar dışında kalan insanların takinacağı tutumu deneme olanağı buluyordu.

İşte bu olayın 50. yıl dönümü dolayısıyla düzenlenen anma toplantılarının ana konusunu; geçmişe objektif bir bakış açısıyla bu saldırının siyasal ve toplumsal nedenlerini araştırmak, Alman halkının bir bütün olarak faşizmdeki payı ve rolünü, yapılan katliamlardaki sorumluluğunu sorgulamak; F. Alman toplumunun karanlık geçmişiyle tam anlamıyla hesaplaştığını, o dönemin kalıntılarının temizlendiğini ve edinilen deneyimler doğrultusunda bugün diğer ırk, din, düşünce ve kültürden insanlara karşı daha anlayışlı, hoşgörülü, demokratik bir yaklaşımın egemen olduğunu kanıtlamak oluşturuyordu.

Federal parlamentoda düzenlenen anma toplantısındaki konuşmayı, tüm parti ve milletvekilleri adına CDU'lu parlamento başkanı Philipp Jenninger yaptı. Aynı zamanda Alman-İsrail Derneği başkanı da olan Jenninger, konuşmasında, yukarıda sıralanan amaçlar doğrultusunda; Nazilerin iktidarı ele geçirmesi ve Yahudilere yönelik soykırımını, tarihi siyasi-ekonomik-toplumsal bir bütünlük içinde ele alamayan ve

kendini ırkçı-faşist önyargılardan kurtaramamış insanların diliyle, yüzeysel bir biçimde değerlendirdi. Hitler'in ana-baba uyumunun olmadığı, yoksul bir aile çevresinde yetiştiğini anlatarak, onun kişiliğini, faşizmin insanlık düşmanı yapısıyla özdeşleştirmeye çalışan Jenninger, Yahudilerin de aşırı zengin oldukları için kendilerine yönelik soykırımında pay sahibi olduklarını söyledi. Faşizmin pek de kötü bir yönetim biçimi olmadığını, o dönemde işsizlik ve eflasyonun azaltılması, Alman halkının kendine güveninin artırılması gibi örneklerle açıklayan Jenninger, başta muhalefet partileri SPD ve Yeşiller olmak üzere, FDP ve kendi partisi CDU'dan gelen tepkiler sonucu istifa etmek zorunda kaldı.

Hitler'in ailesi, çocukluğu ve için-

de yetiştiği toplumsal çevresi onun kişiliğini önemli ölçüde etkilemiş, alışık duyularını geliştirmiştir. Bu nedenle de o, kendisinden üstün gördüğü insanlara olduğu gibi, insanca düzene de karşı olup faşizmi seçmiştir. Ama onu 30 Ocak 1933'de NSDAP'nin başında iktidara getiren Daimler, Krupp, Thyssen gibi tekellerin desteği olmuştur. Ülkedeki toplumsal muhalefetin yokedilmesiyle başlayan, toplama kampları, gaz odaları, kitlesel kıyımlarla ilerleyen faşist iktidar, tüm Avrupa'ya egemen olma, Sovyetler Birliği'nde ifadesini bulan komünizmin kökünü kazma hevesiyle açtığı savaş sonucu 50 milyondan fazla insanın ölümüne, milyonlarcasının sakat ve yaralanmasına, milyonlarcasının yersiz-yurtsuz kalmasına neden oldu. İşsizliğin ve enflasyonun azaltılması gibi ekonomik alanda elde edildiği söylenen başarılar, faşizmin izlediği saldırgan politikanın bir sonucuydu. Savaş sanayisine yapılan yatırımlar ve görülmemiş boyut-

taki silah üretimi bu alandaki işçi ihtiyacını da arttırdı. Ayrıca saldırı amacıyla yeniden düzenlenen büyük bir ordu da işsizlere iş olanağı sağlamış oldu. Bunlar dışında kalan işsizler ise, işçi önderlerinin katledildiği, sınıf sendikalarının kapatılıp, yerini faşist işçi örgütlerinin aldığı, ücretlerin tekellerin isteği doğrultusunda belirlendiği bu dönemde, "Boş durma, boşa çalış" anlayışıyla yol, kanal, set yapımı gibi işlerde boğaz tokluğuna çalıştırıldılar.

F. Almanya faşist geçmişiyle bugüne kadar açık yürekli bir hesaplaşma cesaretini gösteremedi. Nazilerin üst düzey politikacı, bürokrat, diplomat, general, hakim, öğretmen kadrolarını olduğu gibi devralan F. Almanya 1945 sonrası geçmişe bir sünger çekerek yoluna devam etmeye çalıştı. Ama insanların kafa-

sında hala varlığını koruyan ırkçı önyargılar bugün yabancı-sığınmacı düşmanlığı gibi yeni biçimleriyle karşımıza çıkıyor. Politikacılar ise, başta Kohl ve Zimmermann olmak üzere buna gizli-açık destek veriyorlar. CSU'lu Stoiber'in Nazi ağzıyla, yabancılara "Alman ırkının saflığına" su kattığını söylediği bir ortamda, Jenninger görevinin ve günün önemi nedeniyle eleştirilere hedef oldu, konuşmasının içeriği diğer sağ politikacıların düşünce ve demeclerinden daha farklı olduğu için değil.

Faşizm tek bir insanın ürünü değil, kapitalizmde tekellerin gerek gördüklerinde uygulamaya koydukları bir iktidar biçimidir. Kapitalizm varoldukça faşizm tehlikesi de her an gündemde olacaktır. Faşizmin kadroları da yine kapitalist düzen içinden yetişecektir. Bu nedenle faşizme karşı mücadele her demokrasinin önde gelen insanı görevlerinden biri olmalıdır. Ve önemli olan da onun oluşma koşullarını daha başlangıç aşamasında yokedebilmektir.

Irak Kürdistanı'ndaki katliamı protesto eylemlerinin güçlü bir halkası:

KOMJIN “KÜRT HALKIYLA DAYANIŞMA GECESİ” DÜZENLEDİ

1987'de “Leyla Kasım'ı Anma Gecesi” düzenleyen KOMJIN, bu yıl da 19 Ekim 1988 günü, Duisburg'ta, “**Kürt Halkıyla Dayanışma Gecesi**” tertipledi. 800 dolayında bir kitlenin katıldığı gecede elde edilen gelir Irak Kürdistanı'nda, katil Saddam rejimi tarafından kimyasal silahlarla peş peşe gerçekleştirilen katliamdan kurtularak Türkiye Kürdistanı'na sığınan Kürt mültecilere iletilecek. Gece, Irak Kürdistanı'nda ki bu vahşeti lanetlemek amacıyla uluslararası alanda gerçekleştirilen protesto eylemlerinin güçlü bir halkasını oluşturdu. Aynı zamanda bu, Kürt kadınlarının Kürdistan'dan uzak gerçekleştirdikleri protesto eylemlerinin en güçlü olanı idi..

komite olarak, görevlerimizi iki boyutlu görüyoruz. Bir yandan bu ülkede yaşayan Kürdistanlı kadınların sorunlarıyla ilgilenmek, onlara çözüm yolları aramak; diğer yandan da halkımızın Kürdistan'da içinde bulunduğu durumu kamuoyuna duyurmak, onun haklı ulusal kurtuluş mücadelesine dostlar kazanmak, destek vermekle yükümlüyük.”

Geceyi düzenlemekteki amaçlarıyla ilgili olarak da şunları söyledi: “Bundan yola çıkarak, KOMJIN'lı kadınlar olarak, Irak Kürdistanı halkımızın karşı karşıya bulunduğu jenoside sessiz kalamazdık, kalmadık da. Kürdistanlı kadınlar, Saddam rejimine karşı yürütülen tüm eylemlerde aktif bir şekilde yer aldılar. Ve

Ölüer.. Ölüer..

Yarı karanlık ve tıklım tıklım dolu olan salon, mikrofonlardan biranda: “**Ferman e...ferman e...fermana me Kurdan e ...Hawar..hawar...**” diyen Şivan'ın gür sesi ile sarsılır gibi oluyor. Keskin bir bıçak etkisi bırakan bu ses, yüreklere ulaşıyor. Aynı anda diyalardan ekrana, Kürt çocuk, kadın ve yaşlılarının cesetleri yansıdı... Ölmüşler bunlar ama, ölüer bir tuhaf! Bakınca insanın genzini yanmış et kokusu kaplıyor. Bunu bir ürperti ve ani bir tükürüğü yutkunma izliyor... Ağzılardan ve kulaklardan akan kan da öyle.. Kan dediğin kırmızı olur. Ama Halepçe'de akan Kürt kanı bu kez simsiyah-tı. Tıpkı pişmiş etten sızan kan gibi.

İnsanlar unutmüş nerede olduklarını. Vah..vah..vah ..uğultuları yükseliyor. Ta ki tekrar aydınlatılan sahneye bayan sunucular çıkıp şu sözleri söyleyene kadar:

“Doğan, doğuran, çalışan, zindanlara atılan, süngülerle karnı deşilen, kimyasal silahlarla toptan yokedilmek istenen, gözyaşlarını ve acılarını içine gömen, zulme karşı direnen, savaştan yenilmeyen ve yaşamı güzelleştiren biz Kürt kadınları...”

Salonda “Bimre Saddam, Biji Kurdistan” sloganları haykırılıyordu.

Kürtler Türkülerine Aşık

Bu kez geleneksel giysileri içinde sahnede bir Kürt kadını. Ona **KOMA AŞİTİ** gurubunun cümbüşü, akordiyonu, keman ve davulu eşlik ediyor. “**Leyla Qasım Leyla yi / Tu kulilka Kurdayi.., Dilberê lê dilberê.., Bav û bira..**” türkülerini grubun eşliğinde söylüyor. İnsanlar kendine geliyorlar. Zaten bu yüzden Kürtler türkülerine aşıkırlar ya! Kürt türkülerinde keder de var, ağıt da, sevgi de, aşk da... En önemlisi direniştir, başkaldırıdır bu türkülerde hiç eksik olmayan..

Sahne tekrar kararınca, salonu müzik sesleri, ekranı ise yine ölüer kaplıyor. Ölüer.. sırtüstü, yüzüstü..

Gecenin göze çarpan bir özeliği de, kitlenin ezici çoğunluğunu kadınların oluşturmaları idi.

Gece, mücadelede şehit düşenler için bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Bunu KOMJIN adına yapılan ilgi çekici bir konuşma izledi. KOMJIN adına konuşan arkadaş, kanlı Baas rejiminin Irak Kürdistanı'nda gerçekleştirdiği katliamı sert bir dille kınadı ve kimyasal silahlardan korunmak amacıyla Türkiye Kürdistanı'na sığınmak zorunda kalan Kürt mültecilerin durumuna ayrıntılı değindikten sonra, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Biz F.Almanya'da kurulmuş bir

bugün de burada, olanaklarımız ölçüsünde dayanışma amacıyla bu geceyi düzenlemiş bulunuyoruz. Simgesel anlamda da olsa, böyle bir dayanışmanın bizce önemi büyüktür. Diğer yandan bu gecede elde edilecek gelir, Türkiye Kürdistanı'nda ölüme yüz yüze bulunan insanlarımızı ulaştırılacaktır.”

Sık sık alkışlarla kesilen konuşma şu sözlerle noktalandı: “...Bu anlamda zor durumda olan bu insanlarımızı yardımlarınızı esirgemiyeceğinizi biliyor ve hepinizin huzurunda birkez daha **BIMRE SADDAM, BİJİ AZADİYA KURDISTAN** diyoruz.”

çeşme başında.. evin önünde ..tarlada, sokakta, ölümler. İnsanlar yanmış, yara-bere içinde. Evler ise eskisi gibi. Kapılar da öyle. Sadece tüm kapıların kapalı değil de açık oluşu, birşeylerin olduğu hakkında ip ucu veriyor. Gözler normal bir ölü arıyor. Ama nerede! Çektikleri acının izleri yüzlerine öyle bir yerleşmiş ki, sanki daha can çekiyorlar. Ölümlerin hepsi çok tuhaf! İzleyiciler üzerlerindeki şoku bu kez, davul-zurna sesiyle ekranı dolduran kadınlı-erkekli folklor ekibinin başarılarıyla atmaya çalışıyorlar. Renga renk giysiler içinde oynuyorlar: düşmana inat. Oyunlarda Kürtlere özgü çeviklik, hareketlilik ve kararlılık yüzyıllardır inatla sürdürülen umudun izlerini sergiliyor

“**Irak Kürdistanı Kadınlar Birliği**” adına gecede bir konuşma yapıldı. Konuşmacı, KOMJIN’a böylesine dar bir günde yaptıkları dayanışmadan dolayı teşekkür etti ve özetle şöyle dedi:

“Bugün, halkımızın mücadele ve çalışma azmi, Kürdistan’ın bereketli toprağı, tarlası ve yüksek dağları gibidir.

“Bugün Irak Kürdistanı’nın dağlarında yiğit peşmergeler, özgürlüğün sesini yükseltiyorlar. Devrimin sesi susturulamamıştır. Mücadele sıcak ve zorludur.”

Göz Çukurlarında Pişen Gözler

Kürt kavalının eşliğinde yankılanan

Mesaj Gönderen Örgütler

- Yeşiller Partisi Merkez Yürütme Kurulu,
- Yeşiller Partisi Federal Parlamento Grubu,
- Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi F. Almanya Örgütü,
- Kürdistan Öncü İşçi Partisi F. Almanya Örgütü,
- Kürdistan Demokrat Partisi-Ulusal Örgütü
- Kürdistan Ulusal Güç Partisi,
- İran Kürdistan Demokrat Partisi-F. Almanya Örgütü,
- KOMKAR,
- KKDK,
- Tekoşer,
- KOMKAR-Danimarka
- Xwenasi (Kürt Kadınlar Gurubu),
- GfbV,
- Köln Appell,
- Medya Güneşi,
- İngiltere’den Bir Gurup Kürt Kadını.

Yeşiller MYK’nun Mesajı

Değerli arkadaşlar,
İran-İrak savaşının sona ermesinden hemen sonra, Irak diktatörü Saddam Hüseyin, Irak Kürdistanı’ndaki Kürt halkına karşı büyük bir saldırı başlattı. Binlerce Kürt yaşamını yitirirken, yüzbinlercesi ise, Türkiye’ye kaçmak zorunda kaldılar.

F. Alman hükümeti, Saddam rejiminin soykırımına karşı hiç ses çıkarmadı. Oysa federal hükümet, diğerlerine oranla daha fazla bu rejime destek veriyor. Irak’a silah ihracatı MBB, vor Dornier, AEG, Faun, Magirus-Iveco gibi firmalar tarafından yapılmaktadır. Muhtemelen Irak’taki kimyasal silah üreten tesisler, F. Alman firmalarınca kurulmuştur. Federal hükümet bunlara gözyummuş ve onaylamıştır. Şimdi ise, Irak’tan büyük bir iş beklentisi içindedir. Oysa bunun yerine ekonomik ambargo kararı almalıydı. Tüm bu yanlış politikanın zararlarını Kürtler çekmektedir. Türkiye’de de Kürtler büyük bir baskı altındadırlar. Ötedenberi Türkiye Kürdistanı’nda Kürtler, Türklere oranla asgari haklara bile sahip değiller. Öyle ki, kendi ana dillerini konuşmaları dahi yasak. Yine Türkiye’deki askeri rejim, en büyük askeri desteği F. Almanya’dan görüyor. Türk ordusunun ana görevi kendi halkını, özellikle de Kürt halkını ezmektir. Resmi çevreler, darbenin cumhurbaşkanı Evren’in F. Almanya gezisi sırasında bile, politik tutukluların durumuyla, insan haklarının ayaklar altına alınmasına ilişkin bir tek söz bile etmediler.

Bu politikaya son verilmelidir!

Talebimiz:

- Kürt halkına kendi kaderini tayin hakkı tanınmalı,
- Irak rejimi uluslararası planda tecrit edilmeli ve yaptırım uygulanmalı,
- Türkiye’deki Kürt mültecilere acilen insancıl yardım sağlanmalıdır,
- Türkiye’deki Kürt ve Türk politik tutuklular serbest bırakılmalıdır,
- Türkiye’ye askeri yardıma hayır!

Bu anlamda gecenizin başarılı geçmesini dileriz.

Yeşiller Merkez Yürütme Kurulu Adına
Jürgen Maier

nan acı, keder ve öfke, bir kez daha sahneye ölümleri getiriyor. Bu kez, göz çukurunda pişmiş gözleri, artık açılıp kapanma özelliğini kaybeden gözkapakları ile bir erkek çocuk... Ağzı da öyle, açılabilceği kadar açılmış. Dudakları ve burun deliklerinin etrafı çok daha nazik olduğu için buralar fazla yanmış.

Bu kez düşmana inat **Zilan** çıkıyor sahneye. Başında Kürt yazması, elinde ise sazı ile: “**Biji Kurdistan**” deyip, sazın tellerine dokunuyor. Yankılanan ses tanıdık. Yüzyıllardır Kürt kadınının sevdiğine kavuşmasını engelleyen değer yargılarına isyanı tatlı bir dille dile getiren:

“Dayê ez nagrim,
bavo ez nagrim
walle ez te nagrim lo,
bille te nagrim lo..”

halk türküsü idi. Bu sırada salonda “Biji KOMJIN” sesleri yükseliyordu.

İkinci bölüm folklor ekibinin oyunları başladı. Bunu yeni müzik ve diyalarla perdeye yansıyan cesetler, protestolar izledi.. Kürt kadınlarının genel durumunu dile getiren görüntüler ve konuşmalar izledi.

Bu bölümde, **Tiyatroya Azadi**’nin bir kişilik pandomimi izledi. Kültürel faaliyetlerde sergiledikleri başarılı oyunları ile önemli bir etkinlik elde eden bu tiyatro grubu, bu gecede de bir hayli başarılıydı. Kürt şalvarı içinde bir Kürt erkeğinin ulusal özelliklerini taşıyan Kürt köylüsü, tarlaya tohum eiyor... sonra fabrikada çalışıyor...Durum değişmiyor, yine fikir, yine baskı altında.. Kurtuluşun bilinçli ve örgütlü mücadelede olduğunu kavıyor... Ölürken bile sıkı yumruğu havada..

Son olarak **Alan** Kürt halk türkülerinden oluşan bir program sundu. Oldukça beğeni kazanan türkülere zaman zaman salondaki halk da eşlik etti.

Gecenin sonunda okunan şu şiirin son kıtası gecenin amacını pekiştirdi:

**Yenik değiliz,
Torbamız tohum dolu
Kanımızda bir pınar gibi kayna-
yan hayat
Koşar adım gidiyoruz kavgaya.**

Programda yer alacağı daha önce açıklanan sanatçı Sümeyra ani rahatsızlanması sonucu geceye katılmadı.

Cezaevlerinde Açlık Grevleri

GÜN DAYANIŞMA GÜNÜDÜR

Türkiye ve Kürdistan'da cezaevleri birkez daha kaynıyor. 2 bin dolayında politik tutuklu, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, Malatya, Çanakkale, Ankara, Bayrampaşa, Ceyhan ve pekçok cezaevinde Ekim ayının ortalarından itibaren açlık grevine başladılar. Grevler birçok yerde 40. gününü doldururken, pekçok yerde de ölüm orucuna dönüştü.

Hayatlarını ortaya koyarak greve çıkan, ölüm orucuna yatan insanlarımız şunları talep ediyorlar:

"1 Ağustos Genelgesi" geri çekilsin,

■ Tek tip elbise uygulaması kaldırılsın,

■ Sevk zinciri kaldırılsın,

■ Keyfi infaz yakma uygulamalarına son verilsin,

■ İlaşe bedelleri günün koşullarına göre arttırılsın,

■ Her türlü dayak ve işkence tüzükle yasaklansın,

■ Yayın ve haberleşmede sınırlama kalksın,

■ Anadil ile konuşma serbest olsun,

■ Sağlık sorunlarıyla ciddi ilgilenilsin,

■ Aramalarda talan ve yağma yapılmamasın,

■ Radyo, teyp, daktilo yasağı kaldırılsın,

■ Ailelerin getirdiği yiyecekler alınsın,

■ Avukatlarla yüz yüze görüşme sağlansın,

■ Kantindeki fahiş fiyatlar piyasa seviyesine indirilsin.

Bilindiği gibi yıllardır sömürgeci faşist rejim, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki onbinlerce ilerici, yurtsever, devrimci politik tutukluyu düşüncelerinden vazgeçirmek, onları birer "pişman" durumuna düşürebilmek için kimi zaman baskıyı, zulmü, işkenceyi; kimi zaman daha değişik metodlar kullandı. Bir avuç satılmışın dışında yandaş bulamadı.. İnsanlarımız faşist rejimin oyunlarına karşı yiğitçe direndiler. Onlarca bu direnişlerde yaşamını yitirdi. Yüzlercesi sakat kaldı. Yüzlercesi tedavisi mümkün olmayan hastalıklara yakalandı. Ama inançlarından taviz vermediler. Ölüm pahasına bazı haklar alabildiler.

Ama faşist rejim, çoğu kez tutukluların yaşam pahasına elde ettikleri bu hakları geri almak için yeni oyunlara girişti. Bunların en sonucusu ise "1 Ağustos Genelgesi"

oldu. 18 Şubat 1988 tarihinde yapılan açlık grevi sonucu, başta Kürtçe konuşma hakkı olmak üzere, kazanılmış birçok hak bu kez de "1 Ağustos Genelgesi"yle geri alındı. Hatırlanacağı gibi, daha o zaman Başbakan Özal bile tutukluların istemlerinin haklı olduğunu, bunların karşılanacağına dair söz verdi.

Ama Bay Özal, verdiği sözü yerine getirmedi. Bununla da yetinmeyip, "1 Ağustos Genelgesi" adı altında daha ağır maddeleri içeren bir belgeyi cezaevlerinde uygulamaya soktu. Bu genelge ile yıllardan beri tutukluların karşı karşıya buldukları işkence, infaz yakma, ve benzeri zorbalıklar resmiyet kazanıyor.. Böylelikle gardiyanlardan en üst düzeydeki "yetkililer"e kadar, tutuklulara her türlü zorbaca muamele yapma imkanı veriliyor.. Bir insanın en doğal hakkı olan radyo dinleme, gazete okuma, yazı yazmaya izin verilmiyor..

Sözkonusu genelgenin işleme koyulması üzerine, birçok tanınmış bilim adamı, yazar, sanatçı, demokratik örgüt, sendika değişik biçimlerde de olsa hükümeti uyardılar. Bunun yolaçaacağı olumsuz sonuçlara

değindiler. Ama başta Başbakan Özal ve onun "Adalet" Bakanı M. Topaç, söylenenlere kulaklarını tıkadılar. Bu insanların yaşamlarını yitirmeleri için, elden geleni esirgemediler. Öyle ki, açlık grevindeki insanlarımızı tuz ve şeker verilmemesini söylemekten bile çekinmedi "Adalet" Bakanı.. Ama insanlarımız, bunlara inat direniyorlar. Direndikçe de omuzu kalabalık generaller, general eskileri, özetle suyun başını tutmuş olanların uykuları kaçıyor. "Bunlar nasıl dayanıyorlar?" diyerek korkularını açık açık dile getiriyorlar..

Bugün pekçok cezaevinde başlayan ve ülkenin hemen hemen her köşesinde büyük bir saygı ve destek bulan açlık grevleri, rejimin yüzünü tüm dünyaya birkez daha gösterdi. Milyonlar, tutukevlerindeki bu yiğit insanlarımızın mücadelesine destek veriyor, sahip çıkıyorlar. Yurt içinde ve dışında başta tutuklu yakınları olmak üzere, işçiler, emekçiler, öğrenciler hayatlarını ortaya koyan bu insanlara destek vermek amacıyla grevlere çıkıyorlar. Grevlerle yetinmeyip ölüm orucuna yattıyorlar. Mitingler düzenliyorlar.

Analar kendilerini yakmaktan geri kalmıyorlar.. Türkiye, Kürdistan ve uluslararası kamuoyunun dikkatlerini rejimin cezaevlerinde oynamak istediği oyunlara çekmek istiyorlar.

Diğer yandan ülkenin önde gelen bilim adamları, yazarlar, sendikacılar, avukatlar, sanatçılar insan haklarına saygı gösterilmesi için çağrı üstüne çağrı yayınlıyorlar. Bu da, kamuoyunun açlık grevlerine karşı ne derece duyarlı olduğunu gösteriyor.

Ama tüm bunlara rağmen Evren-Özal rejimi, hâlâ "demokrasi"den, hak ve hukuktan bahsetmekten utanmıyorlar. Tüm bunlar sözde İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzalamış olan Türkiye'de cereyan ediyor.. Ve böylelikle rejim, yaptıklarıyla altına imza attığı bu sözleşmeleri, tüm dünyanın gözleri önünde ayaklar altına alıyor.. "Demokrasi"den, "insan hakları"ndan çokça bahseden Batı ise, gelişmeler karşısında sessizliğini korumaya devam ediyor. "Ortadoğu'da ileri karakol" görevini üstlenmiş olan Türkiye'nin "yüksek çıkarları"nın—aynı zamanda kendi çıkarları—korunması için yapıyor tüm bunlar..

Demokratim Diyebilmek İçin

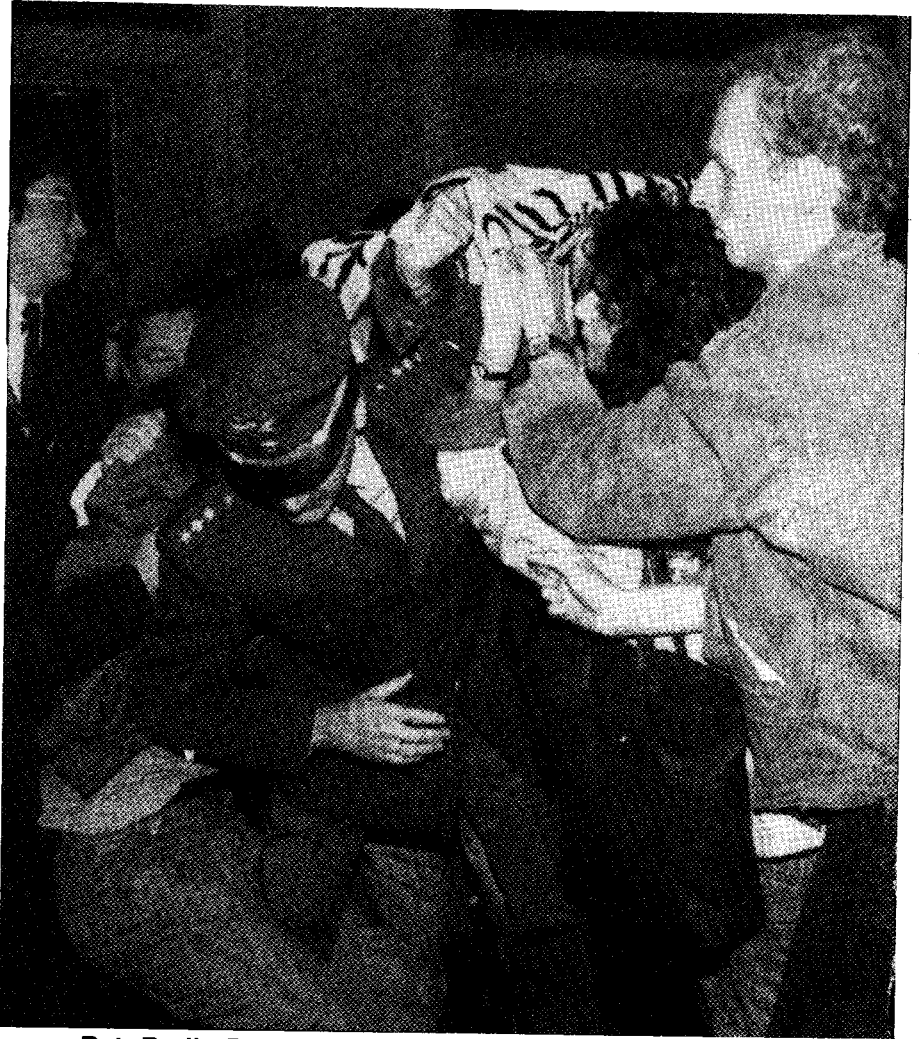
Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda milyonlarca insanımızı yakından ilgilendiren böyle bir konuda, kendine münhasır "Ana Muhalefet" görevini üstlenmiş SHP'nin—özellikle de yöneticilerinin— olaya bakışları ise, insana parmağını ısırtacak düzeyde oldu. SHP Genel Başkanı İnönü, Küçük Kurultay'da konuyla ilgili olarak şöyle konuştu:

"Ölüm tehdidine kadar götürülen bir açlık grevi, demokratik bir eylem olmaktan çıkmakta, demokratik yaklaşımlara, eylemlere uymayan bir şiddet hareketine dönüşmektedir. Onun için bu hareketleri onaylamıyorum."

Kendisine "Sosyal Demokrat" ünvanını yakıştırmış, Batı "demokrasisi" örneğini seçmiş, "insan hakları" konusunda sözde hassas olan bir partinin Genel Başkanı bunları söylüyor.. Kapatılan Adalet Partisi'nin, şimdiki DYP'nin lideri Süleyman Demirel değil..

SHP yöneticileri, salt bu sözlerle kalmadılar.. Cezaevlerindeki açlık grevlerini desteklemek amacıyla SHP'nin birçok il ve ilçe binalarında destek amacıyla açlık grevine çıkan tutuklu yakınlarına, bunlara destek veren SHP yöneticilerine de tepki göstermekten geri durmadılar.. Ve nitekim bu türden bazı il yönetimlerini görevden bile aldılar..

12 Eylül öncesinde CHP Başkanı

Batı Berlin Parlamentosu'ndaki eyleme polis saldırdı

Ecevit'in söylediklerini, şimdi ise SHP yöneticileri, temcit pilavı gibi ısıtıp ısıtıp yeniden kitlenin önüne sürmeye çalışıyorlar. Kendilerini "bir yerlere" şirin göstermeye, böylelikle iktidara gelebileceklerine inanıyorlar. Şunu unutmamak gerekir ki, "bir yerler" henüz tamamıyla Evren-Özal ikilisinden ellerini yıkamış değiller.

İnönü ve Baykal yönetimi, Türkiye ve T. Kürdistanı'nda gelişen olaylara "At gözlüğü"yle bakmaktan vazgeçmemişler. Binlerce tutuklunun, yakınlarının, onlara destek veren kamuoyunun istemlerine kulak kapatarak nereye varabilir SHP? Yoksa bu istemler insani değil mi? SHP bunların tanınması için "muhalefet" olmanın asgari koşulunu bile yerine getirmekten titizlikle kaçınıyor. Böyle yapmakla ancak ANAP iktidarına destek verilir..

Demokrasi getirmekten bahseden bir parti, iktidara gelmeden önce bu uğurda tutarlı bir mücadele yürütmelidir. Kitlelere güven vermelidir. Kitlelere dayanılarak iktidar olunur. Bay Ecevit gibi "hükümet olup da iktidar olmamak" da söz konusu.. Bunu unutmamak gerekir..

Proteste Eylemleri

Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki politik tutukluların açlık grevlerine destek vermek amacıyla, yurt içinde ve yurt dışında çok sayıda eylem düzenlendi. Yürüyüşler yapıldı. İşgalcer gerçekleştirildi.

Açlık grevlerinin 40. gününde, İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi "Yaşam Hakkına Saygı" adı altında bir miting düzenledi. Yaşar Kemal, M. Ali Aybar ve SHP İl Başkanı Ercan Karakaş mitingde birer konuşma yaptılar. Mitingde rejimi protesto eden sloganlar atıldı, flamlar taşındı.

Yurt dışında ise, F. Almanya, Batı Berlin, Fransa, ve bir dizi ülkede, dayanışma amacıyla eylemler düzenlendi. KOMKAR konuyla ilgili olarak Almanca ve Türkçe bir bildiri yayımladı. Yine Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'a ve Dışişleri Bakanı'na birer mektup yazarak, kendilerinden Türk hükümeti nezdinde girişimlerde bulunarak, "1 Ağustos Genelgesi"nin kaldırılması için çaba harcamalarını istedi. Ayrıca Federal Parlamento Başkanına, partilerin gurup başkanlarına ve genel başkanlarına da mektup yazdı ve bu konuda girişimde bulunmalarını istedi.

Uluslararası Af Örgütü'nün Raporu:

“İNSAN HAKLARI YADSINIYOR”

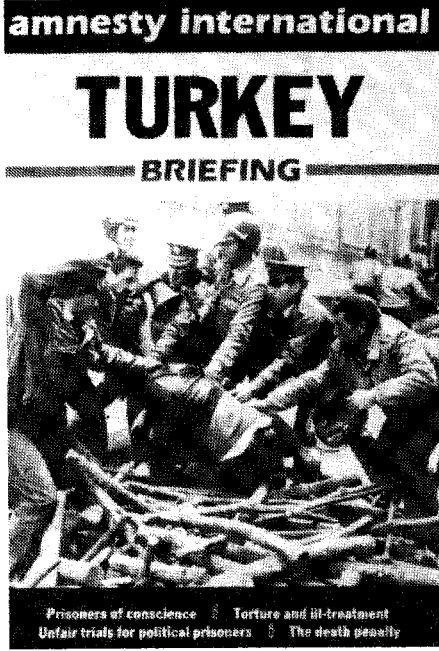
Uluslararası Af Örgütü, (UAÖ), Kasım 1988 tarihinde insan haklarının korunması için dünya çapında yürüttüğü kampanyanın bir parçası olarak “TURKEY, amnesty international briefing” adı altında Türkiye ile ilgili özel bir rapor yayımladı.

12 Eylül öncesi ve sonrası çok sayıda fotoğraflarla beslenen 20 sayfalık raporun ilk anabaşlığı “İnsan Hakları Yadsınıyor” şeklinde. İç kapakta ise, yayın-

lanan Türkiye haritasında kolaylık olsun diye sözkonusu edilen iller işaretlenmiş. Bunların 12'sini Kürdistan'ın illeri oluşturuyor.

İlk bölümde “1980'den bu yana 250 binden fazla insan Türkiye'de politik nedenlerden ötürü tutuklandı ve hemen hemen tümü işkence çarkından geçirildi” dendiikten sonra, 12 Eylül öncesi ve sonrası durumun bir dökümü yapılıyor. Özal döneminde de çok ciddi değişikliklerin olmadığı ayrıca belirtiliyor. Geçmişe oranla daha az sayıda insanın gözaltına alınmasına rağmen, gözaltına alınan her kişinin işkence çarkından geçme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu belirtiliyor.

“Düşünce ve inançlardan ötürü tutuklananlar” bölümünde ise, insanların salt politik görüşlerinden dolayı tutuklanıp, 141-142. maddelerden yargılandıkları belirtiliyor.

Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde politik tutukluların ana dilleri olan Kürtçeyi konuşabilmek için açlık grevine gittikleri, yine Mustafa Evlek ve Ali Doğan adlı kişilerin 2 Haziran 1987 günü İstanbul DGM'since müzik kasetinden Kürtçe türkü dinledikleri için 4 yıl 2 ay ağır hapis cezasına çarptırıldıkları, bu kişilerin şimdi İstanbul Kapalı Cezaevinde buldukları belirtiliyor.

“Çıgıllık Korosu” başlığı altında ise işkence gören insanların dehşet verici anlatımlarına yer veriliyor. Çok sayıda örneklerin sunulduğu bu bölümde, uluslararası hukuk kurallarının ayaklar altına alındığı, davaların haksız bir şekilde uzatıldığı vurgulanıyor.

“İdam Cezası”nın işlendiği bölümde; şimdiye kadar infaz edilenlerin isimleriyle, mecliste bekleyen idam cezası dosyaları sıralanıyor. İdam cezasının kaldırılması için İHD'nin 150 bin imzalı kampanyasına ve Avrupa Parlamentosu'nun Ocak 1988 tarihli kararına Türk yetkililerinin kulak tıkadıkları belirtiliyor.

Bunların yanısıra, Türk istihbarat ve güvenlik güçlerine ilişkin bilgi veriliyor ve yapısı kroki ile anlatılıyor. Polis karakollarında yüzde 89'luk, polis sayısında ise yüzde 60'lık bir artışın olduğu söyleniyor.

UAÖ, sonuç bölümünde ise şu istemleri ileri sürüyor: 1-İnanç ve düşüncelerinden dolayı insanların tutuklanmasına gerekçe gösterilen Anayasa ve TCK'nın ilgili maddeleri değiştirmelidir;

2-Sivil tutukluların askeri mahkemelerde yargılanmaları durdurulmalıdır. DGM kaldırılmalı, yerine uluslararası hukuk kurallarına uygun ve denetlenebilir yargı organları oluşturulmalıdır.

• Tutuklulara savunmalarını hazırlayabilmeleri için yeterli zaman ve uygun koşullar verilmelidir.

• Tutuklular avukatlarıyla gözetim olmaksızın görüşebilmelidir.

• Tutuklular uygun bir dönem içinde yargı organları önüne çıkarılmalıdır.

3-İşkencenin önlenmesi için ciddi adımlar atılmalıdır.

4-Hem uygulama, hem de kanun düzeyinde ölüm cezası kaldırılmalıdır.

Batıberlin: BAŞARILI BİR EYLEM

Faşist Kenan Evren'in Batı Berlin ziyaretini protesto eden “Türkiye ve T.Kürdistanı'ndaki politik tutuklularla dayanışma komitesi”, 1 Ağustos Genelgesi'yle politik tutuklulara zorla dayatılmaya çalışılan tek tip elbise ve çağdışı uygulamaları protesto amacıyla bir bildiri yayınladı. Haftada en az birkez düzenli olarak toplanan Komite, aldığı eylem kararlarını başarılı bir şekilde uygulamaya başladı. Bunlardan en önemlisi B. Berlin Parlamentosu'nun işgali oldu.

Komite üyesi örgütlerden 30 civarında kitle, 10.11.1988 günü saat 14.00'de, Parlamento binasında aktüel konuların konuşulup tartışıldığı anda, tartışmanın yapıldığı salonun önünde toplandı. “Diepgen bura-

ya”, (Diepgen B. Berlin Meclis Başkanı'dır), “Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki politik tutuklulara özgürlük”, “Genel af”, “Katil Evren”, sloganlarını atarak, dikkatleri oraya

yöneltiler. Salonunda ani bir telaş başladı. “Diepgen bizimle görüşmelidir, istemlerimize kulak vermelidir” vb. yönündeki taleplerimizde kararlı ol-

(Devamı 23. sayfada)

Aşağı Saksonya Eyaleti'nden Bir Heyet'in Türkiye ve Kürdistan İzlenimleri:

“Türkiye’de Faşizan Metotlarla Çalışan Bir Diktatörlük Mevcuttur”

27 Ekim-4 Kasım tarihleri arasında F. Almanya Aşağı Saksonya Eyaleti'nden iki milletvekilinin de aralarında bulunduğu 6 kişilik bir heyet, Türkiye Kürdistanı'na sığınan 70 bin Kürt mültecinin içinde buldukları koşulları yerinde incelemek üzere T. Kürdistanı'na gidip döndü. Heyet, 18.11.1988 günü Baskı Altındaki Halklarla Dayanışma Örgütü (GfbV), Medico International, SPD ve Yeşiller Parlamento Grubu ile KOMKAR'ın davetli oldukları bir toplantıda Kürdistan'da ve Türkiye'de edindikleri izlenimlerini dinleyicilere aktardılar, sorulara cevap verdiler. İzlenimleri aşağıda sunuyoruz.

Reinhard Seyler

[Kürdistan'ı iyi tanıyan “lise öğretmeni”]

“27 Ekim’de uçakla Ankara’ya oradan da Van’a geçtik. Van havalanı askerlerle kuşatılmış vaziyeteydi. 4 MİT görevlisi bizi karşıladı. O andan itibaren bir dakika bile yalnız bırakılmadık. Attığımız her adım kontrol ediliyor, sürekli gözetleniyorduk. O gece Van’da kaldık, ertesi gün karayolu ile Hakkari’ye gittik. Yollarda her köşe başında kontrolden geçirildik. Hakkari’de sivilden çok asker vardı. İşin ilginç yanı basit bir polis memurundan tutun da, jandarma erine kadar hepsi bizim geleceğimizden haberdarlardı. Bizi görür görmez ‘Siz Almanya’dan gelen parlamenterler misiniz?’ sorusunu yöneltiyorlardı.

“Gitmeden önce Alman Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla gideceğimizi bildirmiş, izin almıştık. Ve Türk hükümeti bunu, Kürdistan’ın en ücra köşelerine kadar bildirmişti. İlk önce Yüksekova Kampını ziyaret etmek, orada incelemelerde bulunmak için Yüksekova’ya gittik. Ancak kalacak yer olmadığından Hakkari’de bir otele yerleştik. Yüksekova Hakkari arası 70 km. vardı. Taksilerle gidip gelmemiz gerekiyordu, ancak taksiförleri bu konuda korkuyorlardı. Polis yalnız bizi takip etmekle kalmıyor, saat başı gelip bize ne yapmak istediğimizi, nereye gideceğimizi soruyordu.”

(Reinhard Seyler, kampta çektiği diyalogları göstererek anlatıyordu. Diyalarda çocukların çizdiği Kürdistan köylerini bombalayan Irak uçakları, tanklar, ellerinde silah bulunan askerler, panik içinde kaçan halk ve zehirli gazın etkisinden can çekişen, moraran, nefes alamayıp gözleri yularlarından çıkmış insanlar vardı.)

“Bu resimleri kamptaki Kürt çocuklarından çizmelerini İngiliz BBC Televizyonundan gazeteciler istemişler. Kimyasal silahların kullanil-

diğini araştırmak yasak olduğundan bu yola başvurmışlar. Kamplara doktorların girmesi yasak. Bunun üzerine İngiliz gazeteciler çocuklardan yaşadıklarını, gördüklerini çizmelerini istemişler. Böylece olup biteni belgelemeyi düşünmüşler.

“Biz ertesi gün kampa gittiğimizde, bizi içeri bırakmadılar. Kaymakamı beklememiz gerekiyormuş. Kaymakam gelinceye kadar bekledik. Onun tarafında kontrol edildikten sonra kampa girebildik. Ben ancak kampa elli metre kadar girip iki çadıra bakabildim ve hemen dışarı çıkmamı söylediler. Güya ben doktormuşum, o nedenle kampa girmem yasakmış. Kaymakamı doktor olmadığım, öğretmen olduğum konusunda bir türlü ikna edemedim.

(Reinhard Seyler, kamptaki resmi

planının fotoğrafını çekmiş. O’nu gösteriyor ve kampın gerçek halinin bu planla uzaktan-yakından ilişkisinin olmadığını belirtiyor ve tüm heyette bulunan kişiler bu görüşe katılıyorlar.)

Sabine Baun

[Heyetin diğer bir üyesi. Aşağı Saksonya Yeşiller Parlamento grubunun basın sözcüsü ve F. Alman Gazeteciler Birliği Hannover biriminin yönetim kurulu üyesi.]

“Kampın etrafı tel örgülerle çevrilmiş ve iç tarafında sırayla jandarmalar yerleştirilmiş. Kampa giriş ve çıkış yasak, bir anlamda tutuklular kampı diyebiliriz. Biz oraya gittiğimizde yaklaşık kampta 12 bin kişi bulunuyordu. Diğerleri Muş’a ya da başka yerlere götürülmüşler. Orda olduğumuz dönemde 1037 kişi başka yere nakledildi. Durumları çok kötü, kamptaki koşullar utanılacak durumda. Etrafı bezle çevrilmiş küçük kulübelerde insanlar, eğer su bulabilirlerse yıkıyorlar. Çadırlar son derece ince ve insanların soğuk ve yağmurdan korunmaları imkansız. Çadırlarda bir iki battaniye ve 3 kiloluk bir tüpten başka bir şey yok. Yiyecek yardımı olarak ekme ve çaydan başka bir şey verilmiyor. Çocuklar son derece zayıf, eğer koşullar düzelmezse çoğunun yaşama şansları yok. Kaymakam yaklaşık 30 doktorun sürekli çalıştığını belirtti. Buna inanmadık. Zira kir ve pislikle dolu bir “sağlık çadırı”nda, sadece son derece kirli bir sedye, birazda ilaç var ve ortada doktor falan da yok. Kadın hastalar için bir kapalı araba var. Ben şahsen o muayene sandalyelerine oturmadan çekinirim. Zira insan tedavi edileceğine sandalyedeki mikropları kaparak daha da hasta olabilir. Ertesi gün Hakkari’de karşılaştığımız bir Kürt doktoru bize kampta iki doktorun bazen çalıştığını söyledi. Bu da kaymakamın bize yalan söylediğinin diğer bir kanıtıdır.”

Heidi Alm-Merk

[SPD Aşağı Saksonya milletvekili ve heyet üyesi]

“Kamp sahası içinde çocuklarla fazla karşılaşmadık. Çoğunun hasta olarak çadırlarda yatmakta olduğunu gördük. (Bunları söylerken, derisi tümünden soyulmuş, kırmızı eti olduğu gibi görünen ve ayakta durmayıp annesinin kucağında yatan 2 yaşındaki bir çocuğun resmini gösterdi.)

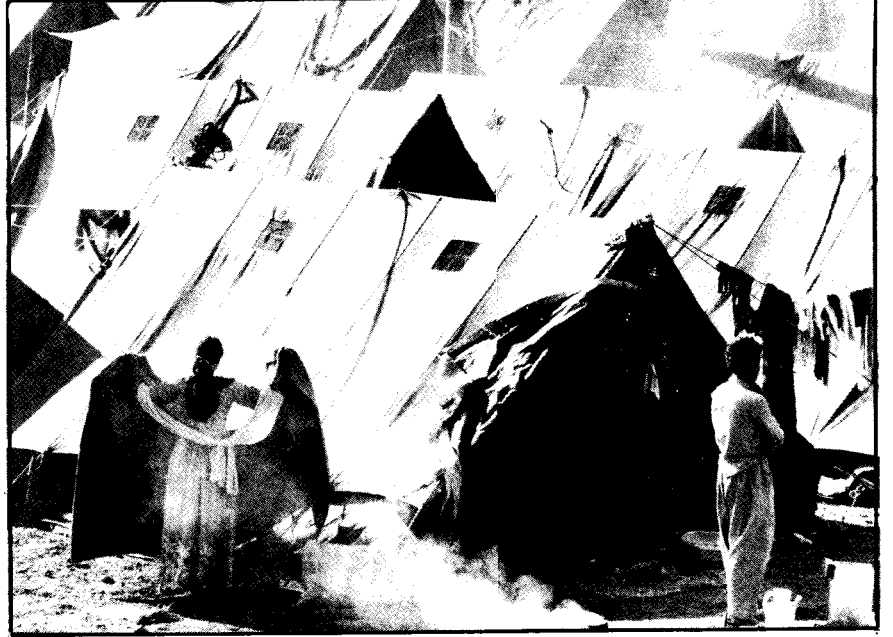
“Son derece zayıf, sararmış ve yüzünde yanık izleri bulunan bu çocuk, ayakta duramıyordu. Annesinin söylediğine göre sürekli ishalmiş ve kimyasal silahlardan sonra bu hale gelmiş. Bu arada BBC televizyonu çocuğu filme almak istedi, ordaki görevli subaylar bunu engellediler. Bizim de resim çekmemizi engellediler. Resim ve film çekmenin ancak bir doktorun da orada bulunmasıyla mümkünmüş! Böylece doktor, teşhisini normal bir deri hastalığı olarak koyacak ve kimyasal silahların kullanılmadığını güya kanıtlayacak!”

(Bu ara yine başka resimler gösteriyor. Bir Kürt pêşmergesinin vücudunda kimyasal silahların yol açtığı ve halen varolan yaranın izi seçiliyor. Yer yer kayanan kan, kuruyup siyahlaşmış ve yer yer beyaz lekelerin bulunduğu bir vücut parçası. Resimde görülen pêşmerge, yaralarının kimyasal silahlardan kaynaklandığını anlattı.)

“Kamplarda insanlar yıkanacak su bulamıyorlar. Yakacak odun yok. Onlar ot topluyor, onun ateşiyle ısıtıyor, ya da sıcak bir şey yiyebiliyorlar. Tüpleri kendi paraları ile almak zorundalar. Ama paraları da yok. İnsanlar ölümden kaçarken yanlarına tüm değerli eşyalarını (altın, gümüş v.b.) almışlar onları satıp azda olsa şimdilik hayati gereksinimlerini karşılamaya çalışıyorlar.

“Sağlık konusuna tekrar değinmek istiyorum. Doktorlar mesleklerinden kelime anlamıyorlar. Var olan bir doktor ise stajyer; yani hâlâ öğrenci. Kendisine doğum konusunda basit bir soru sordum, bana cevap veremedi. Kampta kanalizasyon yok. Kampın ortasında üstü açık bir çukur kazılmış, bütün kirli sular oraya akıtılıyor. Bu çukur bir anlamda mikrop merkezi. Tuvalet diye kurulan küçük kulübeler, tuvaletten başka herşeye benziyor.

“Her taraf insan dışkısıyla dolu. İnsanlar kamp dışına çıkamadıklarından dolayı, ihtiyaçlarını da kampın içinde ve açıkta yapmak zorundalar. Anlayacağınız Kürtler kamp-

ta insanlık için yüz karası koşullar içinde yaşamaktalar.”

Reinhard Seyler

“Kamp kurulduğunda bir banka hemen kampta şube açıp Irak parasını Türk lirasıyla değiştirmiş. Kürt sığınmacıların paraları bitince de bankacılar çekip gitmişler. Şimdi de sıra tüccarlara gelmiş. Onlar da sığınmacıların süs eşyalarını, diğer değerli eşyalarını çok ucuz fiyata alıyorlar. Kızılay kampta hiçbir şey yapmıyor, buna müsaade edilmiyor. Yalnız bir çadır kurulmuş o kadar. Kamplara Kızılaydan görevli bile bırakılmıyor. Halk doktora görünmek için saatlerce, hatta günlerce beklemek zorunda kalıyor, çünkü doktor yok. Ne zaman geleceğini de kimse bilmiyor.”

Beate Tenk

[Aşağı Saksonya Yeşiller eyalet parlamentosunda görevli]

“Kampta çocukların üstüne giyecekleri elbiseler yoktu. Çoğu verilen battaniyelerden yapılmış sözde ceket türünden birşey giyiyorlardı. Su sıkıntısı alabildiğine var. Geceleri soğuk olduğundan varolan su boruları da donuyor. Yağmur yağdığında ise, çadırların içinde barınmak dışarıda kalmakla aynı oluyor. Çadırlar ince olduğu için yağmur içeri sızıyordu.”

[Soru: Resimlerden anlaşılacağı gibi kamp çöplerle dolu. Onlar götürülüyor mu?]

Hannes Kempmann

“Çöpler götürülüyor. 12 bin insanın çöprü bu kampın içinde kalıyor. Bu da doğal olarak hastalıkların yayılmasına neden oluyor. Benim en

fazla dikkatimi çeken şey, çok sayıda askerin orada bulunmasıydı. Bana öyle geldi ki, tüm Kürdistan sanki yalnız askerlerden oluşuyor. Gerçekten Kürdistan bir kışlayı andırıyor. Her adım başı kontrolden geçirdik. Kampın etrafı tümüyle çevrilmiş. Hem kampın içinde, hem de dışında karakol kurulmuş. İnsanlara karşı muameleleri utanç verici. Özellikle pêşmerge ailelerine ve pêşmergelere karşı oldukça sorumsuzca davranılıyor.”

(Soru: Biz burada kamplarda halkın örgütlendiğini ve kamp komiteleri oluşturduğunu duyduk. Bu konuda izleniminiz ne oldu?)

Hanner Kempmann

“Biz kamplarda herhangi bir pêşmerge komitesiyle görüşmedik.”

Heidi Alm-Merk

“Muş ve Diyarbakır’da bu tür komitelerin olması mümkün, ama Yüksekova’da yoktu sanırım. Kocalarını kimyasal silah bombardımanlarında kaybeden iki Kürt kadınıyla görüştük. Onlar çocuklarının haftalardır yemek yiyemediklerini bize anlattılar.”

Muş Kampından İzlenimler

Michael-Fender-Dickmann

[Gazeteci, Der Spiegel ve NDR adına heyete katılmış]

“Defalarca kontrol edildikten sonra Muş’a girebildik. Bizi kampın içine bırakmadılar. Polis bizi sürekli takip ediyor; hatta bize sormadan gelip masamıza oturuyor, konuştuklarımızı dinliyordu. Valiyle konuştuğumuz kampa girmemize izin veremeyece-

ğini bildirdi. Resim çekmemizi yasakladılar. Muş'taki kampa yaklaşık 8 bin 700 kişi yerleştirilmiş.”

Heidi Alm-Merk

“Muş kampı 14 yıl önce depremzedeler için yapılmış. Evler son derece kötü inşa edildiğinden yerli halk o evlere girmeyi reddetmiş, teslim almamışlar. Kürt sığınmacıları şimdi o evlere yerleştirmişler. Kampın çevresi çok sık tel örgülerle kaplı. Tipik bir cezaevini andırıyor. İki odalı evlere 25-30 kişi yerleştirilmiş.”

Diyarbakır Kampı'nı Ziyaret

Hannes Kempmann

“Diyarbakır'a bir gün gecikmeyle gittik. Otele gittikten 5 dakika sonra polis içeri girdi; ne yapmak istediğimizi, nereye gideceğimizi, kiminle görüşeceğimizi, vb. bir sürü sorular sordu. Kendilerine bu sizi ilgilendiriyor bu bizim bileceğimiz iş dedik. Ve bizi rahatsız etmemelerini söyledik. Ama bizi bir dakika bile yalnız bırakmadılar. Diyebilirim ki, Diyarbakır'daki her polis, her asker geleceğimizden haberdar edilmişti. Ertesi gün kampa gittik. Kampın kapısında Heidi fotoğraf çekmek isterken bir polis memuru sert bir şekilde Heidi'nin koluna vurup fotoğraf çekmesini engellemek istedi. Bunun üzerine Heidi polis memuruna iki tokat attı. Olaya şahid olan pêşmergeler, büyük bir tezahürat gösterdiler.”

Sabine Baun

“Diyarbakır kampı daha düzenli yapılmış, küçük çadırlara 20-25 kişi yerleştirilmiş. Çadırlar Yüksekova'da olduğu gibi ince, yağmur ve soğuğa karşı korunmasız. Burada doktora gitmek için kamp dışına çıkmak mümkün. Böylelikle bazı ihtiyaçlarını da karşılayabiliyorlarmış. Kampın etrafı diğerleri gibi tel örgülerle kaplı. İnsanlar 7-8 saat su alabilmek için bekliyorlar.”

Heidi Alm-Merk

“Diyarbakır kampına yerleştirilmiş olan pêşmerge ve ailelerinin disiplinli ve örgütlü olması dikkatimi çekti. Burada karşılaştığımız çoğu aydın insanlardı. Bana öyle geldiki aydın pêşmergeler Diyarbakır'a yerleştirilmişler.”

Sabine Baun

“Biz gelmeden önce kampta bir protesto eylemi yapılmış. Eylem için toplanan pêşmergelerin üstüne as-

ker kurşun sıkmaya başlamış. Biz gittiğimizde hâlâ yerde boş kovaneler duruyordu. Bu ve aynı şekilde Yüksekova'daki bir olaydan dolayı Kürt sığınmacılar tutuklanmışlar.”

Heidi Alm-Merk

“Polis sığınmacılara karşı son derece sorumsuzca davranıyor: sanki karşılarında insan değil de sinek varmış gibi.. Biz oradayken bir pêşmerge ile hanımı çocuklarını doktora götürmek istediklerini belirttiler. Çocuğun durumu iyi değildi. Buna rağmen izin verilmedi. Ancak ben ve Hannes onlarla konuştuktan sonra izin verildi. Sağlık sorunu son derece ciddi bir şekilde ortada duruyor. Zaten bütün Kürdistan'da bu sorun oldukça arka plana itilmiş bir vaziyette.”

Hannes Kempmann

“Kampın üstünde sürekli olarak alçak uçuş yapan helikopterler dolaşiyor. Hükümet kimyasal silahlarla saldırıya uğrayan bu insanların, özellikle de çocukların durumunu gözönüne almıyor. Sanırım helikopterlerin bu alçak uçuşları bu insanları psikolojik olarak kötü bir şekilde etkiliyor.”

Michael-Fender-Dickmann

“Kampta konuştuğum birçok kişi halen Irak'ta Erbil şehrinde 70-80 bin dolayında tutuklu Kürt'ün olduğunu söylediler. Türkiye izin vermediği için sınırdan içeri giremeyen ve savaşmak zorunda kalan 30 bin kişi varmış. Bunların çoğunun yakın

ri ise çıplak, her tarafı yara-bere ve yanık içinde iki ceseti gösteriyordu. Dışişleri bakanlığından aldığımız son haberlere göre 3200 sığınmacı Irak'a geri verilmiş. Türk hükümeti Irak'lı Kürtleri siyasi mülteci olarak kabul etmiyor. O nedenle Birleşmiş Milletler mülteciler temsilciside duruma müdahale edemiyor. Kızılay'ın kamplarda çalışması hükümetçe yasaklanmış. Bu durum mültecilerin geldiğinden beri var. Yanlış bir çadır vermekle yetinilmiş, başka herhangi bir yardım yapılmıyor. Yani uluslararası kamuoyunu aldatmak için içi boş bir çadır verilmiş o kadar. Yalnız yeni aldığımız bir habere göre Kızılay bu hafta bu konuda bir hesap numarası açma izni alabilmiş. Kızılay'ın çalışmalarına izin verilirse sanırım bu durumlar biraz düzelebilir.”

DEV-YOL Davası'nın İzlenimleri

Hannes Kempmann

“Ankara'da Mamak cezaevinde 8 yıldan beri tutuklu bulunan DEV-YOL davasından yargılanan tutukluların mahkemesine katıldık. Bizimle beraber 20-25 Yunanlı gözlemci ve tutuklu yakınları mahkemede hazır bulunuyordu. Duruşmanın yapıldığı salonun çevresi çok sayıda asker tarafından kuşatılmıştı. Duruşma salonunun içinde ise 30-40 asker bulunuyordu. Tutuklular ile gözlemciler arasında askerden bir duvar örülmüştü.

“Tutuklular içeri girdiğinde bizler ayağa kalkıp alkışladık. Tutuklular

Foto: Heike N.

zamanda öldürüleceklerine kuşku yok. Bir pêşmerge bize (resmi bizde var) atılan bombaları ve sonuclarını belgeleyen iki fotoğraf gösterdi. Fotoğrafın biri, iki metre yükseklikteki bir napalm bombasının yanında duran bir pêşmergeyi, diğ-

yerlerine oturdular. Son derece disiplinli olmak zorundaydılar, konuşmak, kırmıdamak yasaktı. Bir ara gözlemci Yunan heyetinden birkaç kişi ayağa kalkıp üstünde “DEV-YOL, Politik Tutuklulara Özgürlük”

DEV-YOL Davası'nda tutuklanan 4 Yunanlı

yazılı pankartını açtılar. Tutuklu yakınları ve diğer gözlemciler onları alkışlamaya başladılar, buna tutuklular da katıldılar. Polis ve askerler önce ne yapacaklarını bilemediler. Daha sonra Yunanlılara saldırıp pankartı ellerinden almaya çalıştılar, biz bunu protesto ettik. Bunun üzerine bizim ve Yunanlıların etrafını sardılar. Hepimizi toplayıp kapalı bir otobüse bindirip götürdüler.

“Bizi bir bodrumun attılar. Sonraları bunun Ankara Emniyet Amirliği'nin bodrumu olduğunu öğrendik. Yüzümüzü duvara çevirdiler, ellerimizi kaldırmamızı istediler ve üst başımızı aradılar. Kendilerine Alman olduğumuzu, F. Alman büyükelçiliği ile konuşmak istediğimizi söyledik. Talebimiz hiç ciddiye alınmadı.”

Reinhard Seyler

“Hannes'i aradıklarında onun cebinden bir kağıt parçası düştü. Bir dostumuzun adresi olabilir düşüncesiyle, kendimi kağıdın üstüne attım ve kağıdı aldığım gibi yuttum. Bunu gören 4 polis üstüme çullanıp beni dövmeye başladılar ve zorla ağzımı açıp kağıdı almaya çalıştılar. Ama ben kağıdı yutmuştum. Ondan sonra beni bıraktılar. Ama kafama yediğim dayaklardan kalkamadım. Biraz sonra kalkıp tekrar duvarın önünde durdum. Ondan sonra bizi tutukladıklarını söylediler. Herbirimizi başka yerlere götürdüler.”

Heidi Alm-Merk

“Bizi aradıkları zaman yanımda bulunan Yunanlıyı dövmeye başladılar. Çok şaşırdım, önce ne yapacağımı bilemedim, sonra bağıarak ne olur vurmayın dedim. Bunun üzerine bir polis üstüme gelerek bana yumruk ve tekmelerle vurmaya başladı. Gözlüğü mü kırdılar. Ondan sonra başka bir yere götürüldüm ve soyunmamı istediler. Beni çınlıplak soyup aradılar. Tekrar giyindim ve kendilerine milletvekili olduğumu, Alman büyükelçiliği ile konuşmak istediğimi söyledim. Beni dinlemediler. 24 saat soğukta betonun üze-

rinde yatmamızı söylediler. Ben böyle bir barbarlığı hiç şimdiye kadar yaşamadım. Bunun adını Türk hükümeti demokrasi koymuş!”

Hannes Kempmann

“Ben ilk olarak Türkiye'de demokrat olmanın, Kürt olmanın ne demek olduğunu gördüm ve yaşadım. Bu yaşadıklarımız ile Alman Nazi döneminde yaşananlar arasında pek fark yok. Türk hükümeti faşizan yöntemlerle muhalefeti susturmak istiyor. Türkiye'de demokrasi değil, faşizan yöntemlerle çalışan bir diktatörlük mevcuttur.

“Biz tutukluymuşken yan odalarda işkence gören insanların çığlıklarını tüm gün işittik. Sonradan bu çığlıkların işkence edilen Kürtlerden geldiğini öğrendik. Ertesi gün Alman dışişleri bakanlığının girişimleriyle tutuklu bulunan Almanlar ve Yunanlıların bir kısmı serbest bırakıldı. Hala içerde 4 Yunanlı bulunuyor.

“Onlara Alman heyetinin yanında bulunan “Kürdistan INFO no.8” adlı gazete suç unsuru olarak yüklenmiş. Kimbilir belki onlar da bölücülük davasından yargılanırlar. Heyet, ertesi gün Türkiye'den sınır dışı edilmiş.

“7.11.1988 tarihinde Alman dışişleri bakanlığı Türk hükümeti nezdinde Bonn büyükelçisi aracılığı ile bir protestoda bulunmuş.”

(Soru: T.Kürdistanı'nda ve Türkiye'de edindiğiniz bu izlenimler sonucunda, Kürdistan'daki kamplarda bulunan Kürt mültecilerinin durumu ve Türkiye'deki demokrasi konusunda ne düşünüyorsunuz? Neler yapılabilir?)

Hannes Kempmann

“İlk etapta tutuklu bulunan 4 Yunanlının serbest bırakılması için yoğun çalışmalarında bulunduk. Bunun dışında Türkiye'deki durumu geniş bir şekilde basın ve televizyon aracılığı ile kamuoyuna yansıttık. Yaşadığımız bu olaylar sonucu Türkiye'de demokrasinin bir parçasının bile bulunmadığını gördük. Bundan daha iyi bir kanıt olamaz. Eğer bunlar

yabancı parlamenterlere böyle muamele ediyorlarsa, Türk ve Kürt demokratlarına bunun yüz katını yapıyorlardır.

“Federal hükümetten, Türk hükümetine baskı yaparak insan haklarına saygı duymasını, bu konuda gerekeni yapmasını ve Türkiye'den gelen sığınmacıların kesinlikle yurtdışı yapılmamasını istiyoruz. Mülteci Kürtlerin durumuna gelince: Onların durumları çok kötü. Biz Aşağı Saksonya hükümetine mültecilere acil insancıl yardımların yapılması çağrısında bulunduk. Bu konuda hükümet “Kürdistan'a yardım fonu” adı altında bir fon kurdu. Şu anda bu fonun bütçesinde para yok. Ama yaptığım incelemeler ve vardığımız sonuçlardan Alman Kızılhaç örgütü aracılığı ile yardım gönderebiliriz. Tabi bu da ancak Türkiye'deki Kızılay aracılığıyla mümkün olabilecek. Ama az önce dediğimiz gibi, Kızılay halen bu kamplarda yaşayan insanlara yardım etmek yetkisine sahip değil. Biz isterdik ki bu para Medico International ya da GfbV aracılığıyla oraya ulaşsın. Ama eyalet hükümeti bunu kabul etmedi.”

Heidi Alm-Merk

“Eyalet Sosyal Bakanlığı ile yaptığımız görüşmeler sonunda yaklaşık 800 bin DM. para verebileceklerini söylediler. Biz bu konuda izlenimlerimizden hareketle, yardım yapılacağı yerleri açıklığa kavuşturduk. Yardımların özellikle barınma, giyecek, yiyecek ve sağlık alanında kullanılması gerektiğini söyledik.”

Reinhard Seyler

“Bunun yanında F.Almanya'nın çeşitli yörelerinde bu tür bilgilendirme toplantıları yaparak kamuoyunun dikkatini oraya çekmeye ve bu şekilde Türk hükümetini baskı altına almaya çalışacağız.”

Not: 9.11.1988 tarihinde Parlamento'da konuyla ilgili bir saat tartışma yapılmış. Bu konuda yapılacak eylemlere heyet üyeleri katılabileceklerini söylediler.

İtalyan Gazetecisi Mirella Galletti İle Söyleşi:

“TÜRKİYE KÜRDİSTANI’NIN HER YERİNDE ASKER VAR”

Kürdoloji çalışma ve araştırmaları ile tanınan İtalyan gazetecisi Mirella Galletti, Irak Kürdistanı’ndan gelen mültecilerin barınmak zorunda kaldıkları Çukurca/Çiğli ve Yüksekova kamplarını geçtiğimiz Eylül ayında ziyaret etti.

Yurtsever kamuoyu tarafından tanınan Galetti’nin, “13. ve 19. Yüzyıl İtalyan Kaynaklarında Kürtler ve Kürdistan” ile “1976-78 Yılları Arasında Kürt Sorununun Gelişimi” adlı araştırmaları vardır.

A. ZIRAV arkadaşımız kendisiyle bir röportaj yaptı. Galletti, izlenimlerini arkadaşımıza anlatırken, sık sık gözleri doluyor, duygularını saklayamıyordu. Röportajı aşağıda sunuyoruz.

□□ Sayın Galletti, Kürdistan’da gördüklerinizi aktarmadan önce, izin verirken Kürdoloji çalışmalarıyla ilgili olarak bilgi edinmek istiyoruz. Bu konuda öz de olsa bilgi verebilir misiniz?

□ Kürt sorunuyla ilgilenmeye 1970’lerden itibaren başladım ve tezimi Kürt Sorunu üzerine verdim. 1973 yılında Bağdat’a gittim ve orada Kürt Akademisine girme şansına sahip oldum. Bu konuda isteğim vardı. Orada birçok arkadaş edindim. Bu güne kadar bilimsel çalışmalarımı özellikle Kürtler üzerine devam ettiriyorum.

Kürdistan’a birkaç kez gittim. Savaşın başlama tarihi olan 11 Mart 74’te Irak Kürdistanı’nda, Süleymaniye şehrindeydim. 1977’de bir kez daha gittim. Yani, Irak Kürdistanı’nın hemen hemen tamamını gezdim diyebilirim. Daha sonra İran Kürdistanı’na geçtim; Sanandej, Mahabat ve Urmiye bölgelerini gezdim. Daha sonra Mayıs-Haziran 1977’de de Türkiye Kürdistanı’na gittim. Muradiye, Van, Hakkari, Diyarbakır ve Bitlis’i gezdim. Bu güne kadar bir daha Kürdistan’a gitme fırsatım olmadı. Araya askeri darbe vb. bir dizi olaylar girdi. Bu yılın Haziran ayında Suriye, Eylül ayında da Türkiye Kürdistanı’-

na gittim. Türkiye Kürdistanı’nın şehirlerini gezdim, Dersim’e de gittim. Bu arada Yüksekova ve Çukurca’daki Çiğli Mülteci Kamplarını da ziyaret edebildim.

□□ Kürdistan’daki kamplara girerken ve Türkiye’den çıkarken resmi makamların tavrı nasıldı? Engellemelerle karşılaştınız mı?

□ Eylül ayında Irak Kürt mültecilerinin bulunduğu Çiğli ve Yüksekova kamplarına gittim. İtalya’dan giderken bir doktor arkadaşımın verdiği ilaçları beraberimde Türkiye’ye götürdüm. Askerler ve Türk yetkilileri bu ilaçları göreyerek benim doktor olduğumu sandılar. Böylece kamplara girme izni alabildim. Ama Yüksekova’daki Kampa girmemi polis ve askerler engellediler. Turist olduğumu, orada tesağüfi olarak bulunduğumu, ilaç dağıtmak istediğimi ısrarla söyledim. Yetkililerle görüşüp onları ikna ettim. Böylece kampa girme izni verdiler. Eğer kendimi gazeteci olarak tanıtmış olsaydım, girmem mümkün olmayacaktı. Basit bir turist olduğumu söylemiş olmam beni kurtardı. Kamplara iki kez girebildim.

□□ Türk hükümeti ilticacılara uluslararası normlara uygun yardım yapıyor mu?

□ Çiğli’ye gittiğimde oldukça şaşırdım. Çoğu kadın ve çocuk 5 bin kadar Kürt mülteci bir vadiye yayılmış ve askerler tarafından çembere alınmışlardı. Onların kamptan çıkmaları imkansızdı. Bütün kamplarda bu insanlar bir çeşit tutuklu gibiydiler. Ayrıca buralarda ilaç da yoktu. Oraya gittiğimde kampa ilaç sokan ilk insan bendim. Başağrılarından ve değişik hastalıklardan şikayetçi olan peşmergeler etrafımı sararak benden Aspirin vb. başka ilaçlar istediler. Bu da benim için gerçekten şaşırtıcı ve korkunçtu.

Bu insanların çoğunun barınabilecekleri bir çadır- ları bile yoktu. Ayrıca ekmek-peynir gibi yiyeceklerin dağıtıldığını; ama, örneğin peynirin yiyilemeyecek kadar bozuk olduğunu bana söylediler. Gerçekten beslenme sorunları oldukça fazlaydı ve yaşam koşulları oldukça zordu.

Çiğli’de bulunduğum gün, öğleden sonra birçok kamyon geldi, bu insanları alıp götürdüler. Nereye götürüldüklerini bilemiyorum. Yüksekova’da, 18-20 Eylül tarihleri arasında sadece 70 ailenin çadırı vardı. Diğerleri açıktaydılar.

Yetkililer, mültecileri yerli halktan izole ediyorlar. Bunun için de Diyarbakır ve Yüksekova’da olduğu gibi, kampları yerleşim birimlerinin dışında kuruyorlar. Kanımca Türk yetkilileri Irak’ın barbarlıklarını gizlemeye ve onu korumaya çalışıyorlar. Bu nedenle Özal, ülke içindeki Kürt ve diğer sorunlardan dolayı Kürtleri İran’a ve Avrupa ülkelerine göndermenin yollarını arıyor. Bu arada Türk ve Irak yönetimleri arasında dolaylı bir işbirliğinden söz edebiliriz.

□□ Kimyasal silahlardan etkilenenlere rastladınız mı? Kamplarda ölenler var mı? Sağlık sorunları için neler yapıyor?

□ Bu kamplarda salgın hastalıklar kol geziyor. Ve birçok çocuk bu hastalıklardan ölüyorlar. Çiğli'ye gitmeden bir gün önce 15 yaşında bir genç kız ölmüştü. Çiğli'de sağlık ekibi yoktu. Yüksekova'da ise bir doktor ve bir hemşire vardı. Orada zehirli gazlardan etkilenmiş ve hastaneye gitmeyi talep eden yaşlı bir Kürt gördüm. Ama Türkler, bu tür olaylar gazetelere yansır ve kamuoyunda yankı yaratır korkusuyla onun bu isteğini reddettiler. Oradaki Kürtler bana zehirli gazlardan ve kimyasal silahlardan etkilenen çocuklarını gösterdiler.

□□ Kimyasal silahların kullanılması hakkında Kürt sığınmacılar ne diyorlar?

□ Hepsi de çok açık bir biçimde kimyasal silahların kullanıldığını söylüyorlardı. Ama kurbanların sayılarını bilmiyorlardı. Bana bu silahlardan kaçarken arkalarına bakma fırsatını bulamadıklarını söylediler. Ama bir peşmerge bir dağın başında yaşları 10-12 arasında olan 10 çocuk cesedi gördüğünü anlattı.

□□ Sayın Galetti, Irak Kürdistanı halkımız sınıra yakın bölgelerden mi, yani Behdinan'dan mı, yoksa daha iç kesimlerden mi gelmişlerdi?

□ Gelenlerin çoğu sınıra yakın olan Behdinan bölgesinden ve Barzani taraftarları. Hepsi köylerinin bombalanıp buldozerlerle yerle bir edildiğini, hayvanlarının telef edildiğini söylüyorlardı. Ne yapmayı, nereye gitmeyi düşündüklerini sorduğumda; şimdilik burada tutuklu gibi olduklarını ve Barzani'den radyo aracılığıyla gelecek talimatı beklediklerini söylediler. Aralarında Hristiyan Asuriler de vardı. Ve onlar, başka ülkelere gidip iltica etmeyi düşünüyorlardı.

□□ Bildiğiniz gibi Irak Kürdistanı'nda sivil halk da peşmerge elbiselerine yakın giysiler giyiyor. Gerçekten oraya kaçmak zorunda kalanlar peşmerge-

ler mi, yoksa sivil halk mı? Varsa peşmergelerin sayısı ve oranı nedir?

□ Kanımca mültecilerin en azından yüzde yetmiş sivil halk. Çoğunluğu ise kadın ve çocuk. Bu, Yüksekova ve Çiğli'de de aynıydı. Bunu çektiğim fotoğraflarda açık olarak görebilirsiniz. Erkeklerin hemen hepsi savaşılar. Onlar Irak askerleriyle savaşarak kadın ve çocukların kolaylıkla geçmelerini sağlamışlar. Silahlarını geçerken Irak'ta bırakmışlar.

□□ Sayın Galetti, T. Kürdistanı'na gelen sığınmacıların ne kadarı İran'a geçmiş veya gönderilmişti? Bu konuda halkımıza bir baskı yapılıyor mu?

□ Evet baskı var. Şimdi İran da artık sığınmacıları kabul etmiyor. Irak Kürtleri, İran Kürtlerini kendilerine daha yakın hissediyorlar. Ayrıca bugün Türkiye Kürdistanı'ndaki militarizasyonun boyutlarında gözetim altında bulunmak imkansız. Onlar da bunun farkındalar. İnanılması güç. Ordu, T. Kürdistanı'nın her yerinde mevcut. Çukurca'da gördüğüm gibi akşam saat 8'den sabaha kadar kimse köyünü terkedemiyor. Hasta olan birinin bile doktora gitmek için köyden dışarı çıkması yasak.

Bana anlattıklarına göre askerler çoğu kez korkudan koyun keçi gibi hayvanları öldürmüşler. Kısaca Kürdistan bir hapisane gibi.

□□ Sayın Galetti, sizce sömürgeci faşist rejim, Irak Kürdistanı halkımızı neden kabul etti?

□ Nedenin "insani" olduğunu sanmıyorum. Kürt sığınmacılar 3 gün 3 gece sınırdaki bekletildiler.

Özal'ın kendisini dünya kamuoyuna, özellikle Avrupa'ya bir demokrat olarak göstermek istemesidir. Ayrıca Parlamentodaki birkaç Kürt milletvekilinin Kürt sığınmacıların kabul edilmesi için hükümete baskı yaptığı biliniyor. Bunlar daha sonra kampları ziyaret edip Kürt sığınmacılarla konuştular. Ayrıca bu sığınmacılara satılacak eşya, çadır, yiyecek vb. şeylerden Türk burjuvazisi kar etme isteği de olabilir.

□□ Bu sorunun muhtemel sonuçları sizce neler olabilir? Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesine etkileri neler olur?

□ Kanımca Kürtler Kürdistan'da kalmalı, ülkelerini terkedip yeni bir Kürt toplu göçüne (Diasporesine) yönelmemeleri gerekir. Irak Kürtleri, Türkiye Kürdistanı'nda kalırlarsa her

iki parçadaki Kürtler arasında ilişkilerin gelişmesine yardımcı olabilir. Ama aralarında lehçe farklılıkları var; Sorani ve Kurmancî. Iraklı Kürtlerin şimdi Türkiye'de kalmaları, Avrupa'ya gelmelerinden daha iyidir. Zaten Avrupa ülkeleri de onları siyasi sığınmacı olarak kabul etmeye hazır değil. Bir sürü engellere karşın yine de Türkiye Kürtleri Irak'tan gelen soydaşlarıyla ilişki kurabiliyorlar. Örneğin Diyarbakır'da karşılaştığım yerli Kürtler, sığınmacılarla ilişkide olduklarını ve onlara yardım ettiklerini söylediler.

□□ Bu son gezinizin sonuçlarını dünya kamuoyuna nasıl ve ne şekilde iletceksiniz?

□ Yazılar, konferanslar, parlamenterlerle görüşmeler yoluyla İtalyan kamuoyunu Kürt sorunu hakkında etkilemeye çalışacağım. Ama sorun sadece Türkiye'deki Iraklı Kürt Mülteciler sorunu değil. Sorunu bir bütün olarak görmek gerekir. Örneğin Diyarbakır hapisanesinde birçok Kürt tutuklu var. İran'da da Kürtlerin Humeyni yönetimiyle sorunları var. Ülkesi dört parçaya bölünmüş olsa bile, bana göre her zaman bir bütün olarak Kürdistan sorunundan bahsetmek gerekir.

□□ Sayın Galetti, İtalya'da Kürt sorununa ilgi ve bakış nasıl ve ne düzeydedir?

□ Kanımca İtalyan kamuoyunun ilgisini arttırmak için daha fazla çalışma yapılmalı. İtalya'da fazla Kürt yok, üstelik İtalya'nın Irak'la birçok ekonomik anlaşması var. Örneğin kimyasal silahlar İtalya ve F. Almanya'dan geliyor. Ama her yerde ticari çıkarlar insan hayatından önce geldiğinde bir gerçek.

□□ Sayın Galetti, bunların dışında D.KOMKAR okuyucularına iletmek istediğiniz birşey var mı?

□ Teşekkür ederim. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Foto: M. Galetti

F. Alman Parlamento'sunun Kimyasal Silah Kullanımıyla İlgili Kararı:

“KİMYASAL SİLAH KULLANIMI İNSANLIK SUÇU OLARAK KABUL EDİLMELİ”

SPD'nin “İran-İrak savaşı”, Yeşiller'in “Kürtlere karşı Irak hükümetinin kimyasal silah kullanımı” ile ilgili 23.9.1988 tarihinde verdikleri önergeler, Federal Parlamento'nun 27.10.1988 tarihli oturumunda görüşüldü ve parlamento, oybirliğiyle şu kararı aldı:

“F. Alman Parlamentosu, Irak'ın kendi topraklarında, Kürtlere karşı zehirli gaz kullanmasından endişe duymaktadır. Parlamento, ‘1925 Cenevre Sözleşmesi, iç savaşı andıran çatışmalarda kimyasal silahların kullanılmasını yasaklamamıştır’ türünden iddiaları kesinlikle red eder.

“Parlamento, Federal hükümetten, İran-İrak savaşında ve Kürtlerle olan çatışmalarda kimyasal silah kullanımını araştırması için BM nez-

dinde girişimlerde bulunmasını talep eder.

“F. parlamento hükümetten, F. Alman firmalarının Irak'ın zehirli gaz üretimine katıldıklarına dair iddiaları araştırıp, konuyla ilgili olarak 1 Aralık 1988 tarihine kadar parlamentoya bir rapor sunmasını; yine savcılığın konuya ilgili soruşturmasına devam etmesini, soruşturmanın sonucunu 1 Aralık 1988 tarihine kadar parlamentoya sunmasını talep eder.

“F. Alman Parlamentosu, Kürt mültecilerin Türkiye tarafından kabul edilmesini taktir eder. Aynı zamanda Türk hükümetinden uluslararası yardım kuruluşlarının mülteci kamplarına serbestçe girebilmelerini; hiçbir engelle karşılaşmadan insani ve tıbbi yardım yapabilmeleri için izin verilmesini talep eder. Al-

man hükümetinden Türk ve uluslararası yardım kuruluşlarının, mültecilere yönelik çalışmalarına maddi destek vermeye, Türk hükümeti nezdinde Kürt mültecilere Cenevre Sözleşmesi'ne göre oturma statüsü tanınması için girişimde bulunmaya çağırır.

“F. Parlamento, eğer Irak askeri birlikleri, halklar hukukuna aykırı olan kimyasal silah kullanmayı sürdürürse, ABD Senatosu'nun Irak'a karşı belli ve aşamalı olarak müeyyideler uygulama yolundaki kararına katılmayı federal hükümetten talep eder. Parlamentonun düşüncesine göre, kimyasal silahların kullanımını insanlık suçu olarak kabul edilmeli, uluslararası düzeyde tüm devletlerin buna karşı tepki göstermesi sağlanmalıdır.”

Danimarka:

Sosyalist Halk Partisi Milletvekili

Soru Önergesi Verdi

Irak Kürdistanı'nda halkımıza karşı kimyasal silahların kullanılması ve gerçekleşen katliamla ilgili Danimarka-KOMKAR olarak, ilerici ve hümanist örgüt ve kişilerle bir dizi görüşmeler yaptık; halkımızın içinde bulunduğu durumla ilgili bilgi verdik, destek ve dayanışmalarını talep ettik.

Görüştüğümüz kişilerden birisi de Sosyalist Halk Partisi Milletvekili **Pelle VOIGT** oldu. Voigt, bugüne kadar birçok kez gerek Danimarka'daki Kürt işçi ve ailelerinin sorunlarıyla, gerekse ülkemiz ve halkımızın sorunlarıyla yakından ilgilenen demokrat bir Milletvekilidir.

Sosyalist Halk Partisi (SF) Milletvekili Voigt, son olarak 4 Ekim 1988 günü Danimarka Dışişleri Bakanı Uluf Elleman Jensen'e Irak Kürdistanı halkımızın durumuyla ilgili iki soru önergesi verdi.

Soruş arkadaşımızın Türkçeye çevirdiği soru önergeleri ve Dışişleri Bakanı'nın cevabını aşağıda yayınlıyoruz.

Voigt: Danimarka, Türkiye'deki Iraklı Kürt mültecilere Danimarka ve uluslararası örgütlerce yardım sağlanması için ilişkiye geçti mi, bu konuda herhangi bir çalışma yapmak istiyor mu?

Elleman: Evet, hükümet daha 22.9.1988'de Türkiye'deki Iraklı Kürt mültecilere 2 milyon kronluk bir yardım yapmayı kararlaştırdı. Ve bu yardımı, Danimarka Kızılhaç'ı vasıtasıyla Türk Kızılayı'na ulaştırdı. Ki, bu yardım Türk Kızılayı'nın Kürt mültecileri-

ne yönelik yardım programında kullanılacak.

Voigt: Danimarka, Irak'taki Kürt halkının katledilmesini ve baskı görmesini, politik işbirliği yaptığı güçlerle BM'lere götürmek istiyor mu?

Elleman: Danimarka hükümeti, Irak'ın Kürt halkına karşı giriştiği saldırılar ve diğer biçimlerde insan haklarını ciddi bir şekilde ihlal etmesi konusunda oldukça duyarlıdır.

BM'in 27 Eylül 1988 tarihli 43. oturumunda şunları söylemiştim: ‘Uluslar-

arası toplum açısından, savaştan sonra silahların sivil Kürt halkına yöneltilmesi tedirgin edicidir. Bu barbarlık kendisini yalnız büyük bir kitlenin komşu bir ülkeye geçmesinde göstermemiş; aynı zamanda güvenilir kaynaklardan, kimyasal silahların da kullanıldığını öğrenmiş bulunuyoruz. Bu iğrençtir. Kimyasal silahların kullanılması ve insan haklarının çiğnenmesi, yalnız bir iç sorun değildir.’

Ayrıca şunu belirtmek istiyorum. 12'ler Irak hü-

kümetine çoğu kez gelişmelerden endişe duyduklarını, belirttiler ve aynı zamanda Irak'tan Kürt halkına karşı yürüttüğü saldırılarını, durdurması çağrısında da bulundu.

Danimarka hükümeti, politik işbirliği içinde olduğu güçlerle birlikte, Kürt halkının durumunu BM'nin 43. genel kurulunda ve diğer uluslararası platformlarda gündeme getirmenin olanaklarını derinlemesine araştırmayı düşünyor.”

B. BERLİN PARLAMENTOSU'NDAKİ PARTİLER SADDAM REJİMİNE PROTESTO MEKTUBU GÖNDERDİ

Sayın bay devlet başkanı,

Irak ordusunun Kürt halkına karşı zehirli gaz kullanmasını ve Kürt yerleşim birimlerini tahrip etmesini dehşetle öğrenmiş bulunuyoruz. Biz, bir halkın insafsız ve insanlık dışı metodlarla yok edilmesine sessiz kalamayız.

Berlin Meclisi üyeleri olarak kendimizi, şehrimizde yaşayan binlerce Kürte karşı olan sorumluluğumuzdan dolayı, bu durumu protesto etmeye yükümlü görüyoruz.

Sizi, halkların hakları ve insan haklarını çiğnemeye son vermeye, Kürtlerin varlık ve yaşam hakkını tanımaya çağırıyoruz.

Saygılarımızla.

Dr. E. Wruck (CDU)

S. Çelebi-Gootschlich (AL)

E. Barthel (SPD)

Dr. -P. Lange (FDP)

KÜRDİSTAN TARİHİNE KANLI SAYFALAR EKLENİRKEN • ZILAL

Kürdistan'da verilen ölüm-kalım savaşı, dünyanın gözleri önünde eşine az rastlanır bir şekilde sürüyor. Her başlayan yeni gün, yüzbinlerce Kürt insanının yaşam yazgılarına aydınlık ve sıcaklık yerine yeni gölgeler, yeni çıkmazlar getiriyor. Cellat başı Saddam ile yaz aylarında görüşen canbazbaşı Özal, acaba şu günlerde yaşanan zulmün senaryosunu mu yazmışlardı?

Dünyamız nerdeyse bir nükleer savaşın eşiğinden dönderilebildi. 3. Dünya Savaşı korkusu küçümsenemez dereceye gelmişti. Eğer yeryüzünde olup biten savaşları numaralandırmak onun (savaşın) ciddiyetini belirtiyorsa, bu numarayı vermek zor olmasa gerek. Nitekim Güney Afrika, Şili, Nikaragua, Filistin, Kürdistan ve birçok ülkede hergün insan kanı dökülüyor, hergün ocaklar söndürülüyor, çocuklar makineli tüfeklerle taranıyor, zehirli bir gaz kısa sürede nefeslerini tüketiyor.

Kürt halkı, geçmiş tarihinde sesli ya da sessiz, açık ya da gizli olarak yok edilme tehlikesiyle iç-içe yaşadı. Bana öyle geliyor ki, halkımızın kendi varlığını tümünden kaybetmemesinde en büyük rolü bu olgu korumuştur. Kürt halkı korku ve baskıdan ulusal ve kültürel elementlerini geliştirme ve zenginleştirme olanaklarına sahip değil henüz. Onun tarihçileri, yazarları, şairleri ve sanatçıları bireysel güç ve yetenekleriyle ölüm-kalım savaşında yeni ve zamanı geldikçe daha çok kendi insanına seslenebiliyorlar. Uluslararası ilişkilerde kurulan bağlar henüz zayıf. Şu günlerde tüm açıklığı ile sürmekte olan savaşa adeta "seyirci" kalınması (başta Türk halkının sosyal mücadelesini yürütenler olmak üzere) kafalarda birçok soru uyandırıyor. Yardım elinin kime uzatacağı sorusu bunlardan birisi!

Emperyalist çevreler bu gibi durumlarda hep uyanık davranıp kollarını sıvamışlardır. Örneğin Pentagon'da bir süre önce yapılan bir açıklama bu anlamda düşündürücüdür. Zaten parçalanmış Kürdistan'a yeniden sahiplenmek isteyenler mi var acaba?

Yaşadığımız günlerde atılacak adımlar, verilecek kararlar -hangi taraftan olursa olsun- Kürt halkı için hayati önemdedir. Çok boyutlu ve çok yönlü bu meselenin düşünülmesinde, tartışılmasında, gündemde tutulmasında Kürt halkının gerçek temsilcilerine tarihi görevler düşüyor. Böylesi günlerde hazır kadroların artık el-ele bu sonuçları gözönün-

de bulundurmaları gerekiyor. Gelecekteki nesiller bugün atılan yanlış adımların yaratacağı sonuçlardan dolayı düşmana yem olacaklarına, güçlerini ve yeteneklerini özgür Kürdistan'ın inşasına harcayabilsinler.

Düşmanın azgınlığını ve barbarlığını Kürt halkı çok iyi biliyor. Kürdistan'ın tarihine yeni kanlı sayfalar eklenirken bir kez daha gerçek dost ve düşman, bir kez daha "izleyiciler" kendini belli etmiştir. Bu gerçeklerden herkes kendine düşen payı almalı. Diğer taraftan "düşman çaresizlikten son kozunu oynuyor" görüşü üzerinde köklü bir değişiklik olmadıkça düşmanın kozları bitmez. O her durumda değişik yöntemlerle gücünü gösterir. Tüm burjuva iktidarlarının okulu ve kitabı aynıdır, değişen olsa olsa yüzeysel yorumdur.

Özet edilmiş bu gerçeklerin ışığında insanca bir yaşam için mücadele ettiğini, mücadele edenlere saygı duyup destek verdiğini iddia eden herkesin kendine bir görev alması gerekiyor. Şu günlerde bu görevi ile ricilikle, komünistlikle, sosyalistlikle sınırlandırmaya gerek yok. Gün, insanlık onurunun, insan nesnesinin (hangi ulustan olursa olsun) en barbara çiğnendiği günlerden birisidir. Bu satırları okuyanlar arasında mutlaka herhangi bir yerde ve zamanda doğanın harab edildiği tartışmalarına katılıp görüşlerini açıklayan, belki de somut uygulamalara kadar götürülenler vardır. Böyle bir karşılaştırma belki rahatsız edicidir ama, Saddam'ın Kürdistan'a saçtığı zehirli gazların doğadaki tüm canlıların hayatına son verdiğini söylemeye gerek var mı?

16 Eylül 1988

ZİNDAN DIKELİN..

(Destpêk rûpel 24'an da)

hepsê me erdêra kaş dîkîn."

Van rojên dawî, lî Erzurmê, Bucayê, Enqerê û lî İstanbulê jî greva xweyî û malbatên girtîya dajo.

Disa bî hezaran kesên bî nav û deng; ulımdar, sinetkar, abukat, muhendis, herroj bangê hukma Evren-Ozal dîkîn ku, guh bîde daxwazên girtîyan. Dî gel van, roja 40'an ya grevan da **Komela Mafê Mirovan** liqê Istenbol xwenişandane pêkani. 5 hezar kes dî xwenişandane da beşdar bûn; hukma Tirk lanet kîrîn. Kesên ku dî xwenişandane da axiftin, piştî-girtîya xwe grewwanan ve diyar kîrîn.

Heta Kiderê?

Pîrs û daxwazên girtîyên politik, roj bî roj gir dîbin. Dengê xeterê nêzik e, dive ku iro an jî sibê! Berpîrsiyarên dewleta faşî, guh nadin vî xeterê. Çıqas diçe plan û programên hişk çêdîkîn; dereca zulmê û terorê bilind dîkîn û dîkîn ku mirovên politik bî fiziki jî ortê rakîn.

Rêxistina Efûyê ya Navnetewî (**Amnesty International**), rapora xwe ya Çirîya Paşin da disa lî ser zulm û êşkencên zindanên Tirkîye û Kurdîstana Tirkîyê bî girani sekîni. Kîryarên dî zindanan da bî şikl û wesiqan diyar kîr. Raporê da usa tê gotin:

"jî 1988 an vîrda girtîyen poli-

tik dî zindanên tipa E û tipa L da dîjin. Wana bî êşkencan didin 'selihandin'. Berpîrsiyarên dewleta Tirk jî zanin ku, êşkence heyê. Dî van zindanan da 100'i bêtir kes hatin kuştin."

Jî bo vî grevê Aî, pêvendi bî Turgut Ozal û Mehmet Topaç ra girêda û lî ser tevgera xwebirçîbûnê raporek 4 rûpel amade kîr. Navê wan kesên ku dî vî grevê da hatine birindarkîrîn û êşkencekîrîn, nivîsin û jî hemû welatan ra rê kîrîn.

Lî swêd, Qulûba PEN jî, terora dî zindanên Tirkîyê da protesto kîr. Roja 13'ê Çirîya Paşin civinek navnetewî dani û rewşa girtîyên politik diyar kîr. Piştê civinê gelek nivîskar lî ber derê konsolosa Tirk civîyan û wan rîswa kîrîn.

Disa seranserî Ewropê da rêxistinên Kurd û Tirk, cure cure kar pêktînin. Bî her şiklî alikariya girtîyên politik dîkîn. Dengên wan dîdî bihistin. Pêvendi bî kesên bî nav û deng ve, bî mebûsan ve datînin. Grewan pêktînin. Kurtayî roj bî roj geşbûna piştîgirtîyê zêde dibê. Ev jî tîrs dixê dilê dijîminê xwînxwar.

Pêwîste ku, kesên ku xwe pêşveru, welatparêz, şoreşger dihesîbine, mîl bîde wan karan. Qet heqê kesi nîne ku, "jî min ra çî.. Ez lî derve me.." bêje. Pêwîste, neyê bîrkîrîn ku, berxwedana girtîyên politik, jî bo jîyanek baş, jî bo me hemû yan e. Serketîna wan, jî bo pêştacıyîna me gaweke baş e..

ONUNCU YILINDA MARAŞ SOYKIRIMI • Ozan Emekçi

Asırlar gelir geçer... Yaşanan olaylar vardır insan ruhunun derinliklerinde gizlenir. Bazen uzun yıllar dilsiz bir çocuk gibi gözleriyle anlatmak ister duygularını, bazen de sığmaz depresir durur.. Yaşanan olaylar vardır dedik. Kimi anında unutulur, kimini tarihin en kara perdeleri dahi kapatamaz. Yazıya dökülür, kayalara oyulur. Efsaneleşir, dillere düşer, türkü olur. Belki biraz abartılır, belki biraz hafife alınır; ama unutulmaz. Halkın sağ duyusunda yargılanır durur. Çünkü tarih, en adil yargıdır.

Maraş Soykırımı da, halkın sağ duyusunda yargılanmaya devam etmektedir. Suç ve suçular bugün bellidir. Yarınlarda bu belirginlik netleşecek ve suçular hak ettikleri sonucu göreceklerdir.

Ne zaman ki gençlik, tarihin tekerleği olduğunu farketmiş, ne zaman ki memur robot olmadığını söylemek istemiş, ne zaman ki marabalar yetti demiş, ne zaman ki şaltire dokunan parmaklar yakaşının üst düğmesini açmaya başlamış ve ne zaman ki **esir uluslar** başkaldırmış, o zaman bütün vahşetiyle **O** devrededir. Coplar, kanlı postallar. Sömürgeci faşist TC'nin en temel bileşenleri.

1970'li yılların sonlarına doğru, Küzey Kürdistan'da ve Türkiye'de yükselen halk muhalefeti, TC'nin temellerini sallamıştır. Para babalarının o doymak bilmeyen kapital iştahları kabarmıştır. Öyleyse ne yapmalı? Kitle mücadelesini bastırmak ve ekonomiyi "düze" çıkarmak için, polisle beraber askerleri de devreye sokmalı, vatan bekçiliği adı altında toplanan "mehmetçik"leri, onların analarına babalarına saldırtmalı. Darağaçları yeniden kurulmalı, işkenceler boyutlanmalı, sendikalar, öğretmen örgütleri, gençlik teşkilatları kapatılmalı. Ardından **zam** yağmuru başlamalı —başlamalı ki parababalarının iştahları sindirilsin.

Bütün bunlar için sıkıyönetim gereklidir. Sıkıyönetim için de bir bahane... Bu bahane çok yönlü olmalıdır. Bir taşla birkaç kuş vurulmalıdır. Her gün onlarca ilerici, yurtseverin katledildiği bir ülkede, çok daha "inan" dırıcı bir bahane lazımdır. İşte ol sebeplerden tezgâhlanmıştır **Maraş Soykırımı**.

Faşist TC'nin kurmay örgütlerinden MİT ve MHP ne güne duruyor.? Yıllardan beri ulusal ve dinsel ayrılıkların körüklendiği Maraş, sıkıyönetim ilanı için elverişli bir ildir. Bu tezgâh en iyi burada kurulur. Üstelik geçmişte başka katliamların da arenasında Maraş. (Maraş'ın Zeytin mıntkasında yıllar evvel, binlerce Ermeni katledilmiştir.)

Olaydan bir kaç gün önce ilerici, yurtsever ve devrimcilere ait ev, işyeri

gibi mekânlar silah aramasına tabi tutulur. Amaç birkaç gün sonra başlayacak olan soykırımı halkı büsbütün savunmasız bırakmaktır. Aramaların ardından '78 Aralığının son haftasının ilk günleri iki TÖB-DER üyesi katledilir.

TÖB-DER'li öğretmenlerin cenazesinde ilk kıpırdanmalar başlar. Evlerden saldırılar yoğunlaşır... "Komünistlerin kafasını kesin", "Komünistler camileri yaktı", "Allah için Cihada" gibi fanatik kışkırtmalarla, dışarıdan getirilen MHP'li faşistlere Maraş'ın yerli gerici ve faşist kesimi de katılır. 24 Aralık'ta, soykırım bütün vahşetiyle sahnededir. Önceden tesbit edilen ve işaretlenen ev ile işyerleri yakılıp yıkılmakta, çoluk çocuk, kadın, genç, ihtiyar her kimse öldürülecek, masum çocuklar diri diri ateşe atılacaktır. Dönemin başbakanı Kürt ulusunun yeminli düşmanlarından Ecevit, sükunetini korurken, çember sakallı, yobaz mı yobaz, silik kanı beş para etmez bu itsoyları da, daha allahın adını duymayan bebeleri öldürmekle Allahlarını "kurtarıyorlardı."

generallerinden eli kanlı İrfan Özyayınlı (Dönemin İçişleri Bakanı) olayı solcular başlattı diyecekti.

Planın büyük bölümü oynanmış ve finale gelinmiştir. Ecevit, sıkıyönetim ilân eder 13 ilde. Yüzde 90'ını Kürtlerin teşkil ettiği sıkıyönetim bölgelerini faşist elebaşı Türkeş az bulur; daha sonra il sayısı artırılır.

Bir taraftan yükselen kitlesel mücadele bastırılmak istenirken, diğer taraftan da zam yağmuru yağmaya başlamıştır.

Sömürgeci faşist TC'nin temelleri salınmaya devam edecektir. Savaşçı ve özgürlük aşığı Kürdistan halkının ulusal hak mücadelesi boyut kazanırken, Türkiye metropollerinde işçi hareketleri, grevler yaygınlaşacak, gençlik kabına sığmayacaktı. Maraş Katliamı ve sıkıyönetim de onları kurtarmadı. Bu defa büyük oynayacaklardı. Nihayet 12 Eylül 1980'de 5 generaller, kendi parlamentoları da dahil herşeye elkoyacaklardı.

Yaşadığımız şu günlerde kısa geçmişimizi iyi hatırlıyoruz. 12 Eylül'den

Maraş'ın çevre il ve ilçe halkı olaya seyirci kalamazdı.. Dağlardan ve ovalardan Maraş'a silahlı halk güçleri akmaya başlar. Bunu farkedene Ecevit, soykırımın 4. gününde Maraş'a Kayseri Hava İndirme Tugayı'nı indirir. Kim bilir belki de Maraş'ta tek faşist kurtulmayacaktı. Maraş'a her türlü giriş çıkışı yasaklanır. Amaç şehirdeki faşistleri kurtarmaktır. Ve faşistler usul usul geldikleri yerlere tahliye edilirler. Kürt halkı yine nasibini yüzlerce ölü vererek almıştır. Ardından 12 Mart Muhtırası

sonra "Güvenlik Kurulu", "Konsey" adı altında cinayet şebekeleri resmîyet kazandı. İçimizden en gençlerini astılar. İşkenceleri günlük hayatın parçası haline getirdiler. Kürt halkı topu katliamlara maruz bırakıldı. Halen de katlediliyor.

Bugün sömürgeci faşist TC ve onun emperyalist efendileri, Kürdistan'daki kan gölünde şöhret yatı yüzdürüyorlar. Apoletli ve apoletsiz generallerin oluşturduğu bir sivil cunta yaşanmaktadır.

(Devamı 23. sayıada)

BI GELÊ KURD RA ŞEVA PIŞTGIRIYÊ Û KOMJIN

Bê şik jin ji, parçek ji gele Kurd in. Ewana ji tev kar û xebata jiyane û azadiya Kurdistanê dibin. Roj bi roj karên xwe ber bi pêş dimeşin. Li welat jin, xwişk û dayikên girtiyan bi taybeti hin xebatên xwe bêtirs da-
jon, di nav tekoşina civaki û netewi da cih digrin. Li derweyi welat ji keç û jinên Kurdistanê, ji şertên fireh û azad istifade dikin; ji aliyeki rewş û tekoşina gelê Kurd didin nasin, piştevani û dostan ji bo wi peyda dikin, ji aliki va ji xwe bi rêz dikin.

Pey êrişên hov û har ya rejima Saddam li Kurdistanê Iraqê, rêxistinê jinan KOMJIN ji bi çalaki û bi gelek hejmar di nava meşin û protestoyan da ci girt. Bi komele û rêxistinên jinan ya gelên din ra pêyvendi dani. Derheqa qetliamên li ser gelê Kurd ewana agahdar kir û pir karên hêja pêkani.

Disa KOMJIN qelemên li ser navê xwe nivisandi derxistin, ji bo alikariyê ewana firotin. Disa ji xebatên KOMJIN yek ji sazkirina şevêk bi navê **"Bi Gelê Kurd Va Piştigiri"** bû. 19 meha Çiriyaya Paşin li bajarê Duisburgê hat amadekirin.

Bi mehan pêş şevê endamên KOMJIN bi jêhatî xebat meşandin. Plakat derxistin, li kuçe û zîqaqan dalîqandin. Belavok derxistin di nav karker û malbatên wana da belav kirin. Ji wana hat daxwaz kirin, ku alikari bo xwişk û dayikên Kurd ku derbasi Kurdistanê Tirkîyê bûne, bikin.

Ev cara duduyan e ku KOMJIN, bi serê xwe şevan çêdike. Par ji ji bona biranina Leyla Qasim, şehidên nemir şevêk çêkiri bû.

Di şeva isalin da pirani jin û keç qasi 800 kesi beşdar bûn. Bi navê KOMJIN hevalek şevê vekir. Xêrhatina mêvanan û endaman kir. Dura ji bo hemû şehidên azadiya Kurdistanê temaşevan deqîqek li ser piyan hurmet û siyaneta xwe nişan dan. Paşê heval, gotinên xwe bi kurti uha domand:

"Piştî rawestana şêrê Iran û Iraqê, hukma Baas êrişeke nû ani ser Kurdistanê Iraqê. Gund û bajarên weran kir, bi çekên kimyewî qetliamê mezî çêkir. Ji ber vê êrişê sed hezari insanên me mecbûr man, ji sinor derbasbûnê Kurdistanê Tirkîyê an Kurdistanê Iranê. İnsanên me ev car ji ketin bin lepên hukma faşîst ya Tirkîyê. Ewana di kampan da bi ci kirin. Der û dorên wana girtin,

Axaftina Temsilciyên Yekitiya Jinên Kurdistanê Iraq

Xwişkên hêja!

Komita rêvabirina gîştî yê KOMJIN!

Hevalên hêja, xwişk û birayên delal!

Germtirin silavên şoreşgerî yê Yekitiya Jinên Kurdistanê Iraqê pêşkêşî Komita Jinên Kurdistanê li Elmanya Federal û Berlina Rojava KOMJIN dikeyn.

Di vê şeva **"Şeva Piştigiriya Gelê Kurd"** da li bajarê Duisburgê, em spas û rêzgirtina xwe ji bo xebat û tekoşina KOMJIN, ji bo harikari û piştigiriya dilsozi ku ew di van rojên dijwar yê pir bi jan û daxan, rojên teng û tari ya milletê me bi jin û minal (zarok), bi pir û gencên xwe bo Kurdistanê pêşkêş dikin.

Îro erd û zeviyên Kurdistanê delal, çiyayên me yê bilind, bilindiya xebat û tekoşina milletê me ye.

Îro xwinmijê milletê Kurd Seddamê faşîst çî bi çekê kimyawî, çî bi maşîna xwe ya militer, me dişewitîne; çî bi kuştin û zindani kirin, me derbeder dike.

Îro Kurdistanê bûye Hiroşîma, bi hezaran zarokên me yê ter, teriya hêviya dayikên û bavên Kurd yê bindest, kuştin, derbeder kirin, êtim kirin, avêtine kampên derbederiyê yê li nav welat û derweyi welat. Heta keskayi, dar û ber û heywan xilasnebûn.

Li diroka milletan bi ronahi diyar dike wek li Vietnam û Filistinê, li Asiya, Afrika û Amerika ku serkevtin û serfirazi tim bo milletên şoreşger in. Weki milletê meyê Kurd e. Şikestin û rûşî tim bo zordaran û hevalên wan weki Seddamê Faşîst e. Çepel û hevalên wek wi ye.

Lê iro, disan li ser çiyayên bilind, pêşmergeyên qehreman, li Kurdistanê Iraqê dengê şoreşa azadiyê bilind dikin. Dengê şoreşê venemirîye, pêşmerge zivirine ser erdê xwe. Xebat germ e, dijwar e. Li rêka me bi sedan, bi hezaran şehidên canfida: jin, mêr û minal tê avdan. Lema xebat û tekoşina gelê me xurttir dibit.

Li Kurdistanê Iraqê da yekitiyî bi cih hatiye. Di meha adarê sala 1988 partiyên Kurd yê tekoşer xebata xwe kirin yek û gihîştine biryara damezirandinê.

Bereya Kurdistanê Iraqê wek mirazeke piroz bi ser rêka yekitirina rêvabirina bizava rizgariya gelê Kurd. Hêviya me ewe ku yekiti û xebat xurtkirin devam bibit, ta gelê me bi armanca xwe yê piroz gêhişt.

Em her wusa pir dilxweş bûyina xwe bi pêkanin û damezirandina Tevgera Rizgariya Kurdistanê di 22.06.1988 da nişan didin. Ev yekiti dijminê gelê Kurd nerehetkiriye. Belê gelê Kurd bi jin û mêrên xwe pir bi şah-bûye.

Silav bo şehidên Kurd û Kurdistanê!

Silavên me bo pêşmergeyên Kurdistanê! Hêviya me ji bo standina heqê çarenûsi ji bo azadi û serbestiyê.

Her bijit yekiti û xebat, ji bo piştigiriya gelê me, gelê Kurd!

Her bijit tekoşina jinên Kurd, bo Aşti, Demokrasî û Azadiyê.

ewana nikarin ji kampan derkevin. Ji dest birçiti, nexweşi heyani niha bêtiri zarok pir kes jiyana xwe winda kirin...

"Hukma Tirkîyê a kolonyalist naxwaze alikariya Kurdên Tirkîyê û ên navnetewî bihije dest muhacirên Kurd. Ewana dixwazin gelê me bi dek û dolavan disa para bîdine rejîma Îraqê...."

"Hember zulm û zordestiyên hukmên kolonyalist bê deng mayin, ne karê welatparêzan e. Pêwîst e ku, em hemû hezên xwe bîdî ber hev û diji dijîmîne koledar karbîkin..."

Paşê axaftinê xwe da heval wazîfên ser milên jinên Kurd û KOMJIN bi kurtî sekîni. Axirîya gotara xwe ani û uha bangê gel kir:

"Komîta KOMJIN bîryar da ku, hatîna vê şevê ya aborî, emê bihînin gelê xwe ku, îro di bin rewşek dijwar da li Kurdistana Îraqê hatîna Kurdistana Tirkîyê."

"Ez li ber we careke dinê bi navê jinên Kurdistana dibêjim: Bimre Saddam, Biji Azadiya Kurdistan."

Senaryoya şeve bi rasti rê nişanê kar û xebatê jinan bo duwerojê dikir. Rewşa îroyînî ya gelê me têdana eşkere dikir. Her usa ji bir û baweriyên wana ji bo tekoşinê ji xurt dikir. Diayên û resmên li kampan hatîna kîşandin ku rewşa muhaciran eşkere dikir, gelek bala mêvanan kîşand. Carek dinê ditin ku gelê me rewşek çawa da jiyana xwe didomîne...

Bi klamên gelê û şoreşgerî ve **Koma Aştî** şevê xemiland. Ji aliyê mêvanan hat ecibandî. Disa dengbêja keç **Zilan**, ji her usa şevê da beşdar bû û klamên xweşik pêşkêşî mêvanan kir. Pandomîmek ji aliyê hevalekî hate pêşkêşkirin û temaşevan pir qayîliya xwe pê nîşandan.

Senaryo bi tewayî rewş û berxwedana jinên Kurd dîda berçavan. Di destpêka seneryoyê da uha dihate gotin:

"Sîlav li jinên Kurd, yê ku li zindanan diji dijîmî radiwestin!"

Sîlav ji jinên Kurd ra yê ku diji qedexekirîna zîmanê Kurdi berxwedidin!"

KOMJIN, hemû jinên Kurdistana ku bona azadiya gelê xwe canê xwe fidakirîne, birnake û ew tim di tekoşîna me da wê her bijîn..."

Dema êrişê neyar bi diasan ve dihate eşkere kirin, sêyirvanan bi tewayî nalet li Saddamê xwinrêj ra digotin. Qalbêjên şevê, zemanê êrişê uha qîssedikir:

"Meha Adarê ji bo me Kurdan ber bi hêvi û tekoşinê wek pencereyêke. Destpêka biharê, mîzgîniya ronahiyê ye. Li vi mehê, roja 16 ê Adarê rejîma xwinxwar ya Îraqê bi

bombên kimyewî bajarên Kurdistana Helepçe, Ducayla, Inap û Sirmayê wêran û xopan kir. Helepçe bû Hiroşimaya nû. Xwişk û bira, kal û pir, dayik û zarok şewitîn, komir bûn. 5 hezar mirovên me hatin kuştin, 7 hezar ji birindar bûn...

Evrên reş

Ewrên tari

Ewrên bi jehr

Ewrîno!

Ji landika min dûrkevin

Bihêlin dayik min hemêzbike

Ewrên reş

Ewrên tari

Ewrên bi jehr

Ewrîno!

Me hevalê xwe Hiroşimayê

Me hevalê xwe li Nagazakiyê dit

Nestînin, neşkênin

Dûr kevin ji totikên min.

Bi rasti ewên şehîd ketin, pîrani mirovên bêdifa bûn. Xwinxwarên Îraqê zagon û usûlên navnetewî wek hercar dabûne alîkî. Pey sekînanîna şer, ewana xwastin ku yekcar gelê me ji ortê rakin. Erişeke hin mezin anin. Lê ewana bi mirazên xwe va şanebûn. Pêşmergeyên dilêr, li ser şaxan û deştan her şerê xwe didominîn.

Şev bi rêk û pêk dihate idare kirinê. Bi vi awayî jinên Kurd hin bawerîya xwe bilind bûn. Pîrani bi keda eniya xwe şixûl kiribûn, gelek tiştên ciwan û delal pêkanibûn. Keç û jinên ku nû hatibûne şevê, pir kêfxweşbûn. Ji wan jinan yek uha digot:

"Min heta nuha digo em nikarin tenê bi serê xwe xebatê bikin, lê ez dibînim jinên Kurd ji êdî dikarin go-ra mercên Ewropayê tiştên delal çêbikin. Gelek bextewar im."

Disa di şevê bi navê **Yekitiya Jinên Kurdistan**, Şirin Eqrawî gotarek pêşkêşî mêvan û jinên Kurdistanê kir.

Pir parti, rêxistin, komel bi mesajên xwe ve alikariya xwe nişan dan.

Taybetiya şevê yek ji ev bû ku, ne tenê keç û jinên Kurdistana Tirkîyê, her weha gelek keç û jinên Kurd ji hemû perçên Kurdistanê di şevê da beşdarbûn. Bi rasti cara ewilîna ku jinên Kurd di hemû perçên Kurdistanê da dihatîna ba hev û ji bo muhacirên Kurd piştîdane xebatê; KOMJINê pîroz dikirin û serketinê jê ra dixwastin.

Hunermendê Tirk a pêşverû Sümeyrî di bernameyê da hebû lê ew şev ji dest nexweş ketinê nekari bê beşdar bibe. Dengbêj Alan, wek mêvanek di şevê da bû. Lê li ser daxwazên sêyirvanan hate sahnê û klamên xwe pêşkêşî mêvanan kir.

Paşê di seneryoyê da kar û xebatê KOMJIN hatê pêşkêş kirin. Axirîya şevê qalbêj, bawerîya jinan uha dîda eşkere kirin:

"Çekên kimyewî û bombên napalm nikarin şerê gelê me bîdî sekinandin. Pêşmergeyên qehreman gel xelkê xwe, şerê rîzgarbûna millet li çiya û deştên Kurdistanê her didominîn. Werin em bi hev ra hevxebatê pêsta bîbin, piştgiriya xwe bi gelê xwe ve her geş bikin.

RÊXISTINÊN KU MESAJ ŞANDIBÛN

- Komîta Rêvabirîna Giştî ya Partiya Keskan.
- Fraksiyona Parlamenê yê Partiya Keskan.
- Partiya Sosyalist a Kurdistana Tirkîyê/Komîta Elmanya F.
- Partiya Pêşeng a Karkerî Kurdistan/Komîta Elmanya F.
- Partiya Hêza Welatparêz a Kurdistan.
- Partiya Demokrati Kurdistan-Rêxistina Netewî.
- KDP-Iran/Komîta Elmanya.
- KOMKAR.
- KKDK.
- Tekoşer.
- KOMKAR-Danimarka.
- Xwenasi (Koma Jinên Kurd).
- GfbV.
- Kölner Appell.
- Medva Güneşi.
- Grubek Jinên Kurd ji İngilîstan.

Kürdistan İçin Öleceğim Anne

Serbest olsaydım çoktan gelirdim
KÜRD'üz diye eziyorlar bizi anne
Bizim de devletimiz olsaydı ne olurdu sanki
Başımı dizine koyup yataurdım anne

Birbirimizle konuşurken bile hor görüyorlar
KÜRT nedir?.. Deyip inkar ediyorlar
Cezaevinde mahsum insanları asıyorlar
İntikamımızı almadan gelemem anne

Doya doya başım dizinde yatmadım
Bizim hakkımız olan toprağımızı almadım
Bana verdiğin sütü sakın helal etme
KÜRDİSTAN'ın kurtuluşu için daha çalışmadım.

DOĞ GÜNEŞİM

Doğ güneşim
Kara günler bitsin
Sömürgeciler gitsin
Yüreğimiz sevinçle dolsun
Ağalık, Şeyhlik,
Beylik gitsin
Acı günler bitsin
Sürgünler, hapisler
Katliamlar hiç bir daha
olmasın
İnsanlarımız özgür,
sömürsüz
Günlere kavuşsun
Gel ışık saçan güneşim

Dağlarımıza yeşillikler
bürünsün
Sularımız özgür aksın
Fakirlik, açlık son bulsun
Çocuklarımız anadilini,
Özgürce öğrensin
Doğ güneşim
Ülkemin üstünde kara
bulutlar,
Dağılıp gitsin
Mutlu günler başlasın
Doğ güneşim
İnsanlarımızın yüzü
gülsün

Hêjar/6.10.88

Beni doğurduğun zaman benimle övündün
Ağzındaki lokmayı bana vermek için ikiye böldün
Unutma sen bir KÜRT peşmergesi yetiştirdin
Ölüme dek mücadele için çalışacağım anne

Her gördüğüm ihtiyara annem diyorum
Seni ancak hayalimde, rüyamda görüyorum
Oğluna hakkını helal et ne olur
Yeminliyim KÜRDİSTAN için öleceğim anne.

AZAD

WELAT

Sılave te mın girt bı dil û çavan
Namê te duxwûnim didim ser seran
Lê sılav te şandin ji bav û biran
Te go welatê me kete bin lıngan

Namê te duxwand û hêsır rej kırın
We hesrete welet hışê me birin
Sance xwe berda dil û gurçikan
Welatê mın û te tev talan kırın

Te ji mın ra şandê pır derda gıran
Wi bari ez çito hıldime mılan
Kete dest dijmin ev merq û zozan
Gerek bare welet hıldin ser mılan

Em rakın wi bari hıldin milê xwe
Geli tev kom bıkın bıdın dera xwe
Bı ramanake rast hêzeke mezın
Welet rızgar bıkın ji dijmine xwe

Feqir Ahmed/2.5.74

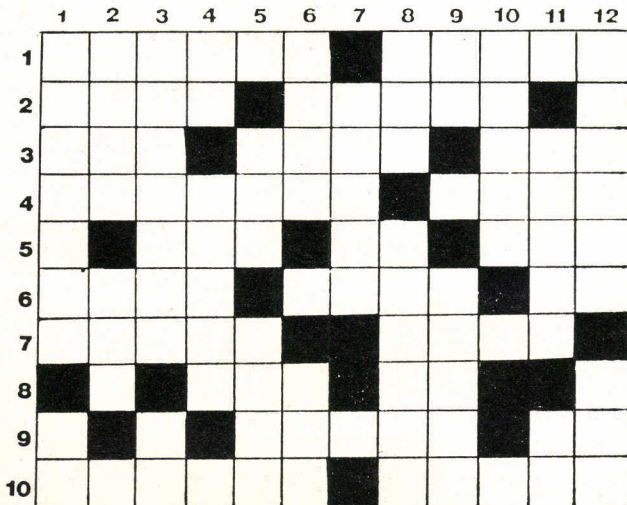

X A ÇE RÊ Z

ÇEPERAST

1- Dı sala 1988'an da 8 rêxistin û partyên welatparêz a Kurdîstana Tirkîyê yekitiyek pêkanin. Bı kurtayi navê wê yekitiyê... Miriyan pê dipêçin. 2- Xortên ne zewici... Ekonomi. 3- Ceng... Emrê fêla vekirîne (**beropaş**)... Hestiyên ku pê leyistok dilızin. 4- Qet-i (**beropaş**)... Leyistikek bı 16 kevıran dilızin. 5- Rınd (**beropaş**)... Xwelî... Ji hevır çêdibe. 6- Dijî sıbê... Keder... (**K**) were dawiyê,

dibe mêrê mırışkê. 7- Navek mêran... Masiyek pûlhûr. 8- Lı ser milê ga ye... (**Z**) were dawiyê, dibe navê eyar (**beropaş**). 9- Berxa ku nû ji diya xwe dibe... Vexwarînek (**beropaş**). 10- Bajareki Kurdîstana Tirkîyê... Niveka mil ra tê gotin.

SEREJÊR

1- Jina ku teşî dirêse... Hejmarek (**beropaş**). 2- Nû (**beropaş**)... Ronahi dide erdê (**beropaş**). 3- Xwarına ku cardın ji devê mirov paştâ tê... Timi lı pêşya mirov e (**beropaş**). 4- (**A**) bikeve navberê, dibe projâ bendên Ruhayê... Ji ewran dıbare. 5- Şerm ... Ne tiji, ne vala. 6- Emrê fêla rakirîne... Dewra berê bı wi lı ve ser piştâ hespan şer dikırın. 7- Bêkar. 8- Pişt kûz... Malhebûna binerd a komayı. 9- Notayek (**beropaş**). 10- Dengderxistina ku pê heywanan av dıdın. 11- Hazır... (**O**) bikeve navberê, dibe zeviya ku bı cot radıkın (**beropaş**). 12- Talde... Zara medekê.

(Bersiva hêjmara berê) ➡

1	M	E	M	Û	Z	I	N		Z	A	N	A
2	A	G	I	R		S	E	V	I	N		L
3	L	A	L		N	E	Z	E	R			İ
4	A	L	A	N		T	A	K	E	Z		K
5	B		N	A	N		N	I	K		B	A
6	A	X		S	Û	R		R				Ş
7	D	E	M		R	O	V	İ		A	R	İ
8	Ê	Z		Q		J	A			Û	M	
9	E	L	E	M		L	A					Û
10	A	B	O	R	İ		A	Y	J	E	N	İ

FİLİSTİN...

(Baştarafı 4. sayfada)

luş güçlerine karşı göreceli askeri başarılarının çok geçmeden sorunu çözmeye yetmediği anlaşıldı. 1987 yılında, işgal altındaki halkın başlattığı direniş siyonist güçlerin sevinçlerini kursaklarında bıraktı. En modern askeri ve teknik donatıma karşı halkın başlattığı direniş, FKÖ içindeki kimi görüş ayrılıkların giderilmesine katkıda bulunduğu gibi, ulusal bütünlüğün sağlanmasında da önemli bir rol oynadı.

İşte bu koşullar altında toplanan Filistin Ulusal Konseyi, bağımsızlığı ilan etti. Bugüne kadar 72 devlet Filistin devletini tanımış durumda. Başta ABD olmak üzere, diğer emperyalist ülkeler, bu tarihi karara karşı çıkmaktalar. "Özgürlük", "insan hakları" konusunda çokça söz eden Batı'lı devletler, Filistin olayında gerçek yüzlerini birkez daha gösterdiler. Onlar, bu tavırlarıyla, Ortadoğu'da kalıcı bir barışın sağlanması yönünde atılan adımları baltalamaktalar..

Diğer bir konu ise, Filistin'in bağımsızlığını tanıyan Türkiye, Irak ve benzeri ülkelerin, bu konuda ne kadar samimi olduklarıdır. Türkiye ve Irak devleti, yıllardan beridir kendi ülkesinde özgürlüğü için mücadele eden Kürt halkına karşı soykırım gerçekleştirmekteler. Daha birkaç ay evvel Irak Kürdistanı'ndaki katliam hafızalardadır. Bu nedenledir ki, Türkiye, Irak ve benzeri gerici Arap devletlerinin Filistin devletini tanımaları, onların gerçek yüzünü gizleme çabalarından başka birşey değildir.

Filistin Ulusal Konseyi'nin kararı, Filistin sorununun çözümü ve Ortadoğu'da kalıcı bir barışın oluşması için önemli bir adım teşkil etmektedir. Bağımsızlık kararını coşkuyla karşılayan halkımız, toplanacak olan Ortadoğu barış konferansının tüm halkların kendi kaderini özgürce tayin etme hakkının güvenceye alınmasını istemektedir.

LEVERKUSEN...

(Baştarafı 3. sayfada)

ta göz yumulduğunu vurguladılar. Bir konuşmacı, hükümetin, F. Almanya'da sayıları 300 bini bulan Kürtlere radyo ve televizyonda yayın hakkını vermemesini, demokrat bir hükümet olmamanın göstergesi olarak değerlendirdiğini söyledi.

Mitingde komitemizden bir arkadaş ta konuşma yaptı. Arkadaşımız, Leverkusen'de bir komite olduğumuz, Kürt halkının sömürgeci devletler tarafından yokedilmek istendiğini, Hiroşimada yaşanan durumun bugün Irak Kürdistanı'nda

yaşayan halkımız için sözkonsu olduğunu belirtti. Yine, ilticacılara — özellikle Kürt ilticacılara— bazı kurum ve kuluşlarda çeşitli zorlukların çıkarıldığını, yabancı düşmanlığının bu bölgede de geliştiğini belirtti. Buna karşı önümüzdeki günlerde bazı çalışmaların yapılacağını ve kendilerine destek vermelerini söyledi.

Yürüyüş bitiminden sonra Rheindorf'taki geceye katıldık. Gece boyunca Kürtçe müzik çalındı.

Şılan**PAKİSTAN...**

(Baştarafı 4. sayfada)

durumu da oldukça kötü. Çeşitli basın-yayın organlarına yansıdığı kadarıyla, "devlet iflas" etmiş durumda.

Ziya Ül Hak'ın yerine devlet başkanı olan Gulam İshak Han, ileriki günlerde başbakanlık için görevi Bayan Butto'ya vereceği yönünde belirttiler var.

Pakistan halklarının sorunları, Butto'nun yönetimi altında çözüme varamıyacaktır. Gerçek bir demokrasinin ülkeye getirilmesi, ekme, toprak ve özgürlük kavgasını yürüten işçi ve emekçilerin mücadeleye daha aktif katılmasıyla mümkün olacaktır.

BATI BERLİN..

(Baştarafı 10. sayfada)

duğumuzu gören milletvekilleri, istemlerimizi Diepgen'e iletiler. O, üç kişiden oluşan bir grup arkadaşımızla görüşmeyi kabul etti. Kendisine iki maddeden oluşan istem iletilerek, 10 dakika süren bir görüşme yapıldı. Diepgen ise, istemleri yetkili yerlere ileteceğini; Türkiye ve T. Kürdistanı'ndaki durumu öğreneceğini, ayrıca cezaevlerindeki durumu yerinde incelemesi için bir delegasyonun gönderilmesi için çaba harcayacağını söyledi. Yerel televizyon, radyo ve gazetelerin geniş yer verdikleri bu eylemde ileri sürülen istemler şunlardı:

— Batı Berlin Senatosu, Türkiye ve T. Kürdistanı hapisanelerindeki insanlık dışı uygulamalara karşı durmalıdır.

— Durumun yerinde incelenmesi için partilerüstü bir delegasyon oluşturulmalıdır.

12.11.88 günü ise Türk ve Kürtlerin yoğun olarak buldukları Kottbussertor'da, beş saat süren bir uyarı nöbeti gerçekleştirdik. Eylem boyunca cezaevlerindeki durumu belirten bildiriler dağıtıldı, megafondan kitleye enformasyon iletildi. İlgili duyan kişilere ayrıntılı bilgi verildi. Katılım güçlü, eylemimiz ise başarılı idi.

Komite, bunlara ek olarak panel, basın toplantısı ve bir de yürüyüş düzenleyecek.

GIRAN**MARAS SOYKIRIMI...**

(Baştarafı 19. sayfada)

Mücadele devam etmektedir. Her gün biraz daha güçlenerek. Sizleri ne Maras soykırımları, ne de 12 Eylül kurtaramayacaktır. Son söz söylenmemiştir ve o sözü halk söyleyecektir.

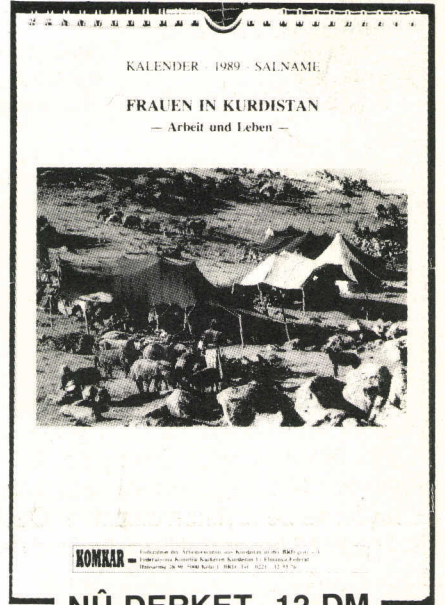
İtalyan faşist diktatörü Mussolini, Libya işgaline gönderdiği ordularının bozguna uğrayıp geri dönmesi ardından, generallerini toplar. En kanlı ve en güvendiği general olarak bilinen Griziano'ya şöyle der: "Biz, Ömer Muhtar'la değil, bir halkla savaşıyoruz."

Sömürgeci faşist TC'nin kanlı temsilcileri: Babanız Mussolini böyle demişti ve sonunda Bedeviler, İtalyan işgalcilerini yerle bir etmişti.

Siz de yerle bir olacaksınız!

Sizi kimse kurtaramayacaktır!

MARAS SOYKIRIMI UNUTULMADI, HESABI SORULACAKTIR! 12 EYLÜLLERİN HESABI SORULACAKTIR!

NÜ DERKET, 12 DM

**GUH BIDIN
BERNAMÊN
RADYOYÊN KURDÎ**

Berlina Rojava:

Her İn, 11 ser xeta **UKW 103,4 Mhz.**
Saet: 21³⁰ — 22⁰⁰

Nürnberg:

Her yekşem, 11 ser xeta **UKW 95,8 Mhz.** Saet 17⁴⁰

Dortmund:

Her Pêncşem, 11 ser xeta **UKW 87,8 Mhz.** saet 19³⁰ — 19³⁰

JI BER ZULM Û ZORDARIYÊ ZINDAN DIKELIN

2 hezar girtiyên politik, ji 17'ê meha Çiriya Pêşin vir da, roj bi roj di zindana da dest bi grewa xwebirçibûnê kirin. Li Diyarbekir, Entab, Maletye, Mereş, Enqere, Bayrampaşa û hwd. girtiyên politik ber xwe didin, grewan ber bi rojiya mîrînê dibin.

Çawa tê zanin, ji serê sala 1988'an vir da pîrs û daxwazên girtiyên politi, weke iro timi germ sekînin. Di meha Sibatê da bi hezaran girti, diji zulm û tedayên wek iro, di girtigeha Diyarbekirê da berxwedanek pêkanin. Ji bo gelek heqên pêwîstî wek: **bi zîmanê Kurdi axiftin; rakirina cilên yek textlit; hilanina zincira sewqê** û hwd. grewek giran danin. Ev grew bi êşkence, seqetbûn û bi kuştin dawî hat; ew hin daxwazên xwe bi dest xistin.

Lê ev tiştên ku vê grewê da bi dest ketibûn, bi **"Namedora 1'ê Tebaxê"** ve hatin hildan. Wezîrê Edaletê ya hukma Evren-Ozal Mehmet Topaç, bi mehna "di girtigehan da parastina disiplinê û

judabûna navbera heqqê girtiyên" nameçorek hemû girtigehan belav kir. Û cardin, bi vê namedorê ve zulm û zordari, êşkence, teror dest pê kir.

Berxwedanek Nû

Iro, li Tirkîyê û Kurdîstana Tirkîyê hukma kolonyali a faşist, diji heqên mirovi plan û dafikên nû diceribine. Dîxwaze girtiyên politik, gor daxwazên xwe bi rêva bibe. Hember dek û dolavan, girtiyên politik ji bi camêri ber xwe didin. Ber xwe didin ku, heqên bi dest xisti, carek dîn neyên para standin.

Ev car ji, ji bo van tiştên jêrin, 2 hezar kes nêzîki 40 roj in dest pê grewan kirin e:

- * Namedorê 1'ê Tebaxê bê rakirin,
- * Zincirên sewqê bê rakirin,
- * Cezayên kîşandi, neyên şewitandin,
- * Zîmanê Kurdi bi serbesti bê axiftin,

* Qedexkirina pirtuk û rojnaman bê rakirin,

* Radyo, teyp û daktîlo serbest be,

* Ew tiştên ku malbat bi xwê ra tînin, bila serbesti bê dayin,

* Bi abuqat ra bi serbesti bê axiftin,

* Bila heqên xwarînê bê zêdekirin, û hwd.

Bi rasti ji tu heqê kesi nine ku, bi çaveki piçûk li wan daxwazan binhêre. Tiştêki êşkere heye ku, girtiyên politik hember zulm, zordari, êşkenceyê armançek bi qedr, bi rumet dane pêş xwe. Gor nuçeyên rojnamen, xeberên ajansan rewşa hin kesên grewan ne baş in. Lê disa ji ew, bi camêri ber xwe didin. Tixtor û derman naxwazin..

Piştgiyaya Der û Hundir

Dema ku li welat ê derveyi welat, grew hatin bihistin, malbatên girtiyên çalaki dest bi kar kirin. Pêvendi bi mebûsan ve danin. Alakariya wan xwestin. Di gel vê, bi xwe ji pîr bajarên da dest bi grewan kirin. Disa xwendevan li Enqerê, Istanbolê û Diyarbekirê piştgiyayên xwe nişan didin.

Li Diyarbekirê 28'ê Çiriya Pêşin vir da, nêzîkê 60 kes malbat, dê xwişkên girtiyên, di avahiyê Partiya Gelêri Sosyal Demokrat (SHP) da greva xwebirçibûnê danin. Siltan Aslan, Siltan Kirmızıçiçek, Akdül Esen û Sebriye Sûzen, grevê zivîrandin rojiya mîrînê. Li Istanbolê dayikek Kurd, Xanım Sönmez, benzî ser xwe da kir û agir berda canê xwe. Piştê derketina nexweşxanê, Xanım Sönmez civinek çêkir û bi gazîni got:

"Em diçin kiderê tîn qewirandin, êşkence dibînin û porê me tê rûçikandin. (...) Zîmanê me Kurdi ye, hin dayik Tirkî nîzanin; em mecbûr in bi zarokên xwe ra Kurdi qîşekin; ji ber vê yekê carna porê me digrin hetani ber dergê

(Destpêk rûpel 18'an da)

Mercên Aboneti : 6 Mehi 10 DM, sali 20 DM
Abone şartlari : 6 aylık 10 DM, yıllık 20 DM

Hesap No : Postschekamt Frankfurt
Konto-Nr : 405767-606

DEMÊ KOMKAR

Xwedi : Federasyona Komelên Karkerên
Kurdistan li Elmanya Federal
Navnişan : 5000 Köln 1, Hansaring 28-30
Elmanya Federal
Berpîrsiyar : A. SAYDAM

IMPRESSUM

Herausgeber KOMKAR
Föderation der Arbeitervereine
aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredakteur:
A. SAYDAM
Druck: Eigendruck